

lakott terület:	4,8%
rét:	16,96%
legelő:	17,41%
erdő:	0%
szántó:	43,24%
szőlő:	15,11%
temető:	0,09%

Szigetvár település művelési ágainak megoszlás 1865. évi térképen ábrázolva, a település teljes területéhez viszonyítva:

lakott terület:	3,67%
rét:	18,02%
legelő:	16,29%
erdő:	0,5%
szántó:	57,74%
szőlő:	0%
egyéb:	3,78%

Az előző területhasználati megoszlások világosan mutatják a topográfiai adottságokhoz igazodó területhasználatot, a déli kiettségű területeken szőlő, a kiváló adottságú területeken szántó az üde, mélyfekvésű területeken rét és legelő helyezkedik el. Az erdőterületek az előbbi használatnak nem alkalmas területeken jelentek meg. A település fő tevékenysége és jövedelme a mezőgazdaságból adódott, annak

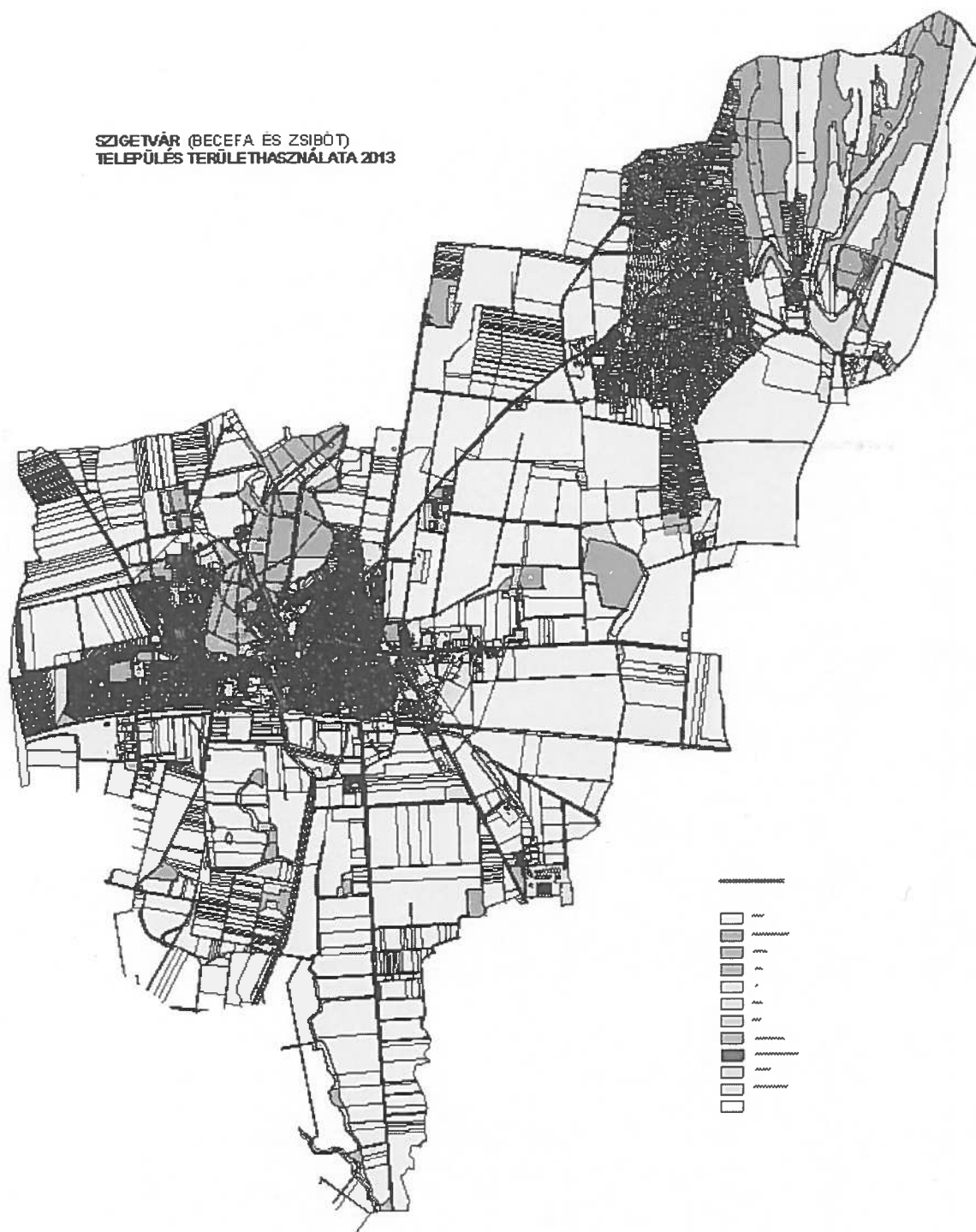
is a szántóföldi művelési és az állattenyésztési ágazata. Az állattenyésztés megkövetelte a legelő és a rét művelési ágak jelentős mértékű arányát.

Az összevont területi arányhoz viszonyított területhasználat az alábbi megosztást mutatják:

lakott terület:	3,38%
rét:	15,22%
legelő:	13,26%
erdő:	5,46%
szántó:	52,86%
szőlő:	6,27%
egyéb:	3,55%

Területszámítás a térképről mért adatok alapján készült.

(Területszámítás a digitális alaptérképről mért adatok alapján készült.)

Területhasználat változása

település	Szigetvár	Becefa	Zsibót	Együtt	Szigetvár tényleges 2013
művelési ág	1865	1865	1865	1865	
erdő	0,50%	-	24,12%	5,46%	9,95%
szántó	57,74%	43,24%	40,74%	52,86%	60,00%
legelő	16,29%	17,41%	1,48%	13,26%	1,09%
rét	18,02%	16,96%	5,27%	15,22%	1,55%
szőlő	-	15,11%	23,32%	6,27%	5,79%
lakott terület	3,67%	4,74%	1,86%	3,38%	8,32%
egyéb	3,78%	2,54%	3,21%	3,55%	13,3%
összesen	100%	100%	100%	100%	100%

A táblázatban szereplő értékek világosan mutatják a település igazgatási határvonalán belüli területek értékét, a szántóterületek kiváló minőségét. Az Almás patak völgyében lévő üde termőhelyek alkalmasak az erdő, a gyeper (rét és legelő) művelési ágak használatára. A Zsibót településrész melletti szőlőterület régi múltra tekint vissza, területi aránya csak csekély mértékben változott. A minimális változás a terület szőlő művelésre való alkalmasságát támasztja alá. Az erdő művelési ágak változása a kisüzemi és a nagyüzemi gazdálkodás lehetőségét tükrözi, a meredekebb lejtésű területek művelése kisüzemi körülmények között gazdaságos, nagyüzemi gépesítettség mellett már nem, ezért emelkedett az erdőterület nagysága. Az erőteljes csökkenés a rét és a legelő területeinél érzékelhető. A lakott terület, valamint a gazdasági-ipari területek jelentősen emelkedtek.

Azokon a területeken, ahol a művelési ág változása nem mutat változást, azt a művelési módot meg kell tartani, hiszen ezek a területek a legalkalmasabbak arra. A vártól északra eső terület északi irányú folytatása a szomszédos település hasonló használatát mutatja. Történelmi és turisztikai szempontból is a legjelentősebb vonzó tényező a vár és környezete. Ezt erősíti a gyógyhely léte, ezt a kettősséget kell erősíteni. A vár és környezete alkalmas a „történelmi táj” feltételeinek, ezért a környezet területhasználatának irányát ebbe az irányba célszerű fejleszteni.

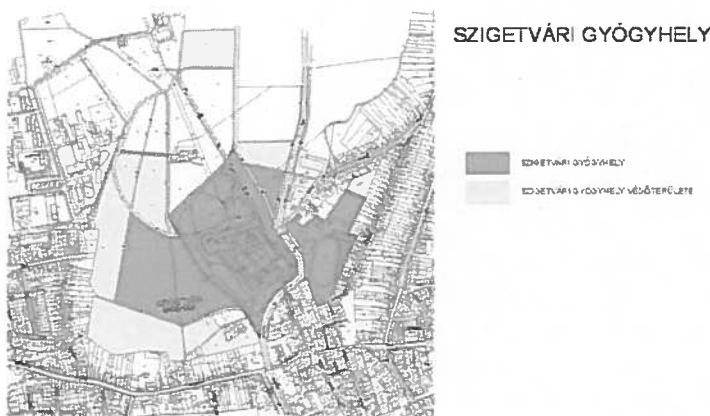
12.3. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

A település területén a vár környezetét először 1974-ben helyezték helyi természetvédelmi területként védelem alá, erről a Baranya Megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának 8/1974.VB. határozata rendelkezett. A védendő terület területét 30 ha 7619 m² nagyságban határozták meg.

A védett területet megújította, ill. módosította a Szigetvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 32/2011.(X.28.) önkormányzati rendelete a „Szigetvári vár környéke Természetvédelmi Terület” helyi jelentőségű védett területté nyilvánításáról intézkedett. A módosított terület nagysága 27,02 ha lett. A rendelet 1. sz. melléklete felsorolja a védelem alá került ingatlanok helyrajzi számait. Megjegyezzük, hogy az Almás-patak területe (923/1 hrsz) a település határától a vasút vonaláig tart, a területet célszerű megosztani, hogy csak a szorosan vett védett területen legyen egyeztetési kötelezettség. Célszerű a területszámítást ellenőrizni, ugyanis a térképen mért terület eléri a 35,3273 ha nagyságot. Az önkormányzati rendelet szerinti védett területet a mellékelt térképen ábrázoltuk.

12.3.1.1 Szigetvári Gyógyhely

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Országos Tisztifőorvosi Hivatal KEF-1291-4/2013. iktató számú határozatával engedélyezte a gyógyhely megnevezés használatát Szigetvár Város Önkormányzata részére. E határozat kijelölte a gyógyhely területét, valamint annak védőterületét.

12.3.1.2. Egyedi tájértékek

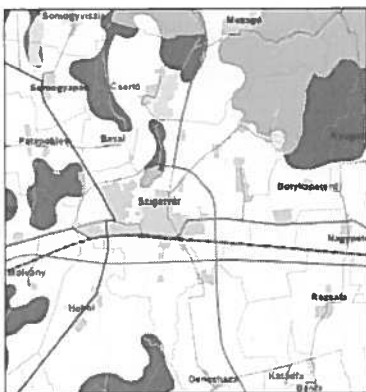
Egy táj karakterét az ott található egyedi tájértékek határozzák meg. A történelmi múlttal rendelkező tájban fellelhető értékek felmérése és nyilvántartásba vétele megakadályozza ezeknek az értékeknek eltűnését. A jövő számára mindenképpen meg kell tartani a kultúra, a népszokások, a területhasználat vagy a történelmi múlt emlékeit. A területrendezési terv során lehetőséget kell teremteni arra, hogy e felmérés elkészülhessen.

12.3.1. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Az Országos Területrendezési Terv Szigetvár igazgatási határán belüli területét az országos jelentőségű tájképvédelmi övezetbe

sorolta. A tervezés során biztosítani kell a zavaró létesítmények megszüntetését vagy takarását.

A Baranya Megyei Területrendezési Terv 2005. évi módosítása ebben az övezetben is finomított, megkülönböztetett országos jelentőségű tájképvédelmi területeket és térségi jelentőségű tájképvédelmi területek övezetét. Ezek elhelyezkedését a mellékelt kivonat ábrázolja. A narancssárga színnel jelölt területek országos jelentőségű, a barna színnel jelölt területek térségi jelentőségű tájképvédelmi övezetbe tartoznak. Látható, hogy az övezetek egymást lefedik, illetve kiegészítik.

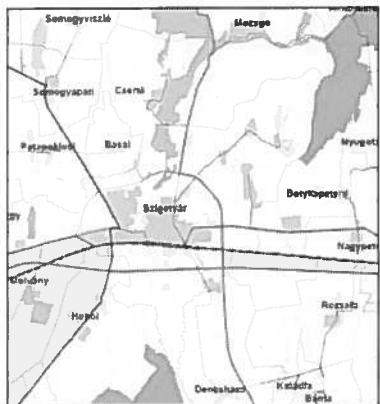
12.3.2. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Szigetvár város igazgatási határvonalán belül nincs kijelölve sem országos jelentőségű sem nemzetközi jelentőségű természetvédelmi terület. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészeket a 45/2006. (XII.8.) KvVm rendelet, majd azt módosító 14/2010. (V.11.) KvVm rendelet sorolta fel.

12.3.3. Ökológiai hálózat

Az Országos Területrendezési Tvről szóló 2003. évi XXVI. törvényt a 2013. évi CCXXIX. törvény módosította, a módosítást hatályba helyezte 2014. 01. 01-től. A módosítás az előzőhöz képest új területhasználati, térségi övezeti fogalmakat vezetett be. Ezek egy része érinti a települések zöldfelületi rendszerének kialakítását, azok hosszútávon biztosítható elemeinek rendszerét. Ezek az övezetek: országos ökológiai hálózat, kiváló termőhelyi adottságú szántóterület, jó termőhelyi adottságú szántóterület, kiváló termőhelyi adottságú erdőterület, országos jelentőségű tájképvédelmi terület, világörökségi és világörökségi várományos terület övezetei. A kiemelt térségi és megyei övezetek közül magterület, az ökológiai folyosó, a puffer terület valamint az erdőtelepítésre javasolt területek övezete a legfontosabb.

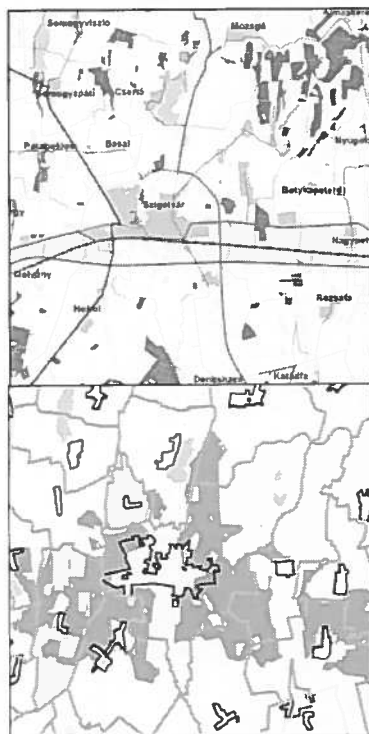
A jelenleg hatályos Baranya Megyei Területrendezési terv finomított, a településsel határos erdőterületeket a magterülethez sorolta, a település területére eső területeket a hálózathoz tartozó övezetbe sorolta. Kedvezőnek ítéljük, hogy a hálózat részeként alkalmas területek ma Csertő település felől induló erdőterületek. A határos települések csatlakozó területei viszont részei a hálózatnak, északkelet felől a Mozsgó és Nyugotszenterzsébet, délnyugat felől pedig Dencsháza és Szentegát erdőtümbjei. A

folyamatos kapcsolatot Szigetvár területén lévő erdőterületek megtartásával, kiegészítésével hosszútávon biztosítani kell.

Mivel Szigetvár közigazgatási területét tekintve a módosított országos ökológiai hálózat kijelölt övezete csak igen kis mértékben érinti Szigetvár igazgatási határain belüli területeket, ezért hosszútávon a meglévő területeket - a város mezo- és mikroklímájának biztosítása érdekében - a településen belüli potenciális hálózat elemeivel össze kell kapcsolni, melyhez a megyei terv övezeti sorolása kiindulási lehetőséget biztosít.

A hatályos Országos Területrendezési Terv a kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek övezetét a mellékelt kivonaton ábrázolt módon jelölte ki. E tervlapon jól érzékelhető Moszgó és Zsibó településrész körüli erdőterületek minőségi besorolása.

Ezt az övezeti besorolást finomította a megyei terv. A mellékelt kivonat a Baranya Megyei Területrendezési terv kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete, erdőtelepítésre alkalmas területek övezetét ábrázoló térképe, mutatja a potenciálisan lehetséges területeket, melyek, mint az ökológiai hálózat további értékes elemei lehetnek. Ezek a területek Zsibó lakott területétől észak-északkelet irányban helyezkednek el. Az erdőterületek hosszútávon biztosítanak biológiailag aktív borítottágot. Becfa területétől délre lévő erdőterületek a szántó művelési ágú területek között szigetként jelennek meg. Látható, hogy hiányzik a déli kapcsolat, a vár körüli erdőterület és az Almás patak vonalát követő ökológiai folyosó tökéletes kapcsolatot biztosíthat.

A kiváló termőhelyi adottságú és jó termőhelyi adottságú szántóterületek helyének ismerete a tervezett területfelhasználás szempontjából fontos, hisz a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénynek is meg kell felelni.

12.4. TÁJHASZNÁLATI KONFLIKTUSOK ÉS PROBLÉMÁK ÉRTÉKELÉSE

A település jelenlegi tájhasználata a területek értékének tükröződése, a múlt használati módját folytatja. A mezőgazdasági fontos ágazat, a hozzá kapcsolódó állattenyésztési ág is jelentős. Az állattartás jellege megváltozott, a legeltetési mód helyett a zártrendszerű állattartás dominál. Sajnos a régi legelőterületek veszélyeztetettsége fennáll, az évszázadok alatt kialakult legelőterületek megszűnhetnek. Amennyiben az extenzív állattartás teret kaphatna, akkor ezek a művelési ágak megmaradhatnak. A rétek a takarmány előállítás egyik területe, ezért a mélyfekvésű területeken lévő

kaszálók kevésbé veszélyeztetettek. A vízfolyások menti mélyfekvésű területek vízgazdálkodásának az a veszélye, hogy a vízelvezetés a talajt kiszárítja, a terület „üdesége” megszűnhet. A vízfolyások mellől sorra eltűnnek a kísérő facsoportok, ezzel a területek nyílttá válnak, mely a mikroklimatikus tényezők változását is előidézhetik. A mezőgazdasági művelésű területek mellé vissza kell állítani a fás-bokros mezsgyéket. A vízfolyások melletti és a szántók melletti erdősávok, facsoportok a zöldfelületi rendszer részeivé válhatnak, a környező területek felé az ökológiai kapcsolatot lehetővé teszik. A vízfolyások melletti sávok az **ökológiai folyosók**, melyek a fajdiverzitás fennmaradásának egyik fontos eleme.

13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

A település zöldfelületi rendszerének legfontosabb eleme az Almás patak és annak vonalát követő területek. A vártól északra eső erdőterületek, a vár körüli gyönyörű erdőterületek a település zöldfelületi rendszerének magja.

BELTERÜLET ZÖLDFELÜLETI ELEMEI

E mag kapcsolatát kell a környező jelentős elemek felé biztosítani. Északi irányban a közeli Csertő erdőterülete illetve déli irányban az Almás patak vonalát követve Dencsháza erdőterületei felé.

A település belterületén belüli zöldfelületi elemek – a rendszert tekintve – a családiházias lakóterület zöldfelületein keresztül elvben megvan, de a közösségi használatú elemek csak elszórva vannak meg. A családiházias beépítés a magánhasználatú zöldfelületet biztosítja, de a közparkokra vonatkozó elvárásokat már kevésbé. A többszintes lakótelepek közparkjai és közkertjei a minimális területi ellátottságot biztosítják. A hajdani lakószámhoz igazított minimális zöldfelület nagyságát megállapító jogszabály hatályon kívül van.

13.1 A TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ELEMEI

A település közhasználatú zöldfelületeit a Kisváros Nonprofit Kft. látja el. A településen belüli zöldfelületi elemeket az alábbi táblázat mutatja.

Zöldfelületi rendszer elemeinek elhelyezkedése városrészenként (belterület)

	erdő	közpark	közkert	fasor
A jelű városrész	-	Turbéki utca: 9352 m ²	Alapi Gáspár: 910 m ² Juránics tér: 1179 m ²	2
B jelű városrész	-	Deák tér: 9812 m ²	-	2
B jelű lakótelepek	-	-	891+8074+=8965 m ²	
C jelű városrész	43871m ²	Tapasztó: 38726 m ² Bem u. : 3105 m ²	Cirkusz: 13121 m ²	5
D jelű városrész	191214m ² + helyi védett: 353274m ²	Alkotmány tér: 1550 m ²		2
D jelű lakótelep	-	Iskola melletti: 12261 m ² Eppinger tér: 8492 m ²	19414 m ²	4
E jelű városrész	7732m ²	Kossuth L. tér: 3214 m ² Kátai sétány: 2498 m ² Zrínyi tér: 825m ² +93m ²	134+87+	
F jelű városrész Becefa		1238 m ²		
G jelű városrész Zsibót		234 m ²		
H jelű városrész				

A jelű városrész (ÉK-i)

A városrész a történeti városmag észak-keleti irányú fejlődése. A családiházias beépítés az Almás patak völgyéhez igazodóan, a magasabb terepszinten fejlődött. A déli részének utcarendszere a középkori vonalvezetést tükrözi, e részen a telkek kisebb területűek, a beépítés aránya magasabb. A keskeny utcák nem adtak helyet a fasoroknak, hely csak a Szabadság utca vonalában lenne. A légvezetékek nem teszik lehetővé a fasorok telepítését. Köztérnek csak Kórház utca betorkolásánál keletkezett kiteresedést lehet nevezni, a Juránics szobor körüli, közlekedési csomópont zöldfelülete jelenti ezt. A Turbéki utca melletti új beépítéssel párhuzamosan kialakult köztér az egyetlen a városrészben, ahol a közterületi funkciók elhelyezhetőek. A városrész észak-nyugati széle az Almás patak menti erdőterülethez csatlakozik, mely a zöldfelületi háló kapcsolatát adja.

Az északi részen a volt vásártér területe lakóterületi fejlesztés területe. Kelet részén gazdasági ipari területek helyezkednek el, a létesítmények között jelentős erdőfoltok tagolják a területet.

Jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények közül a Gyógyürdő említhető meg, mellette a sportpálya területe idegen, ezen a területen helyezhető el a hiányzó funkciók és bővíthető a fürdő. A fürdő megközelítése a területet nem ismerők számára bonyolult.

Jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmény még a Vigadó területe.

B jelű városrész (DK-i)

Ezen a területen an a történelmi beépítés maradék része, a Szecsődi Máté utca déli oldalán, a Bástya utca vonalán. Kis területű, de hangulatában a múltat idézi. A helyreállított Török-ház sejteti a régi időket. A város legnagyobb területű közparkja a Deák tér, jelentős intézmények határolták. A többszintes beépítés lakóépületei határolják déli és keleti oldalról. A Radován tér többszintes beépítése, a Móra Ferenc lakótelep emeli a laksűrűséget. Zöldfelületi ellátottságuk alacsony. Jelentős fasor a József Attila utca mentén, illetve a Kossuth tér keleti oldalán található. Utóbbi felújítása egészségi állapotuk miatt meggondolandó.

A lakóterület és a gazdasági terület, illetve a 6. sz. főút átmenő szakasza közötti zöldfelületi lehatárolás hiányzik.

C jelű városrész (DNy-i)

E városrész területén található a Konzervgyár területe, mely az Almás patak melletti, lakóépületekkel nem beépült, mélyebb területen épült. A lakóterület nyugati irányban terjeszkedik, fejlődik. A régi személerakó területét – Tapasztó - körülöleli az új beépítés. A „Tapasztó” jelentős nagyságú területe potenciális lehetőséget ad a terület közparki funkciójának elhelyezésére. A temető körbezárt területe már nem bővíthető. Déli határán a vasúttal párhuzamosan kialakult és kialakítható véderdő-sáv van, mely lehatárolja a közlekedési területet a lakóterülettől. A 6. sz. út átmenő szakaszának nyomvonala veszélyezteteti védő funkcióját.

Jelentős fasorok a Kárpátok útján, a az Erdélyi út déli szakaszán, a Görösgali út déli oldalán találhatóak. Foghíjas fasor a Széchenyi út mentén van. A lakóterületen jellemző a saját kezdeményezésű utcafásítás, ennek eredményeként a fásítás vegyes összetételű és domináns az örökzöldek telepítése. Az egységes utcafásítás legnagyobb akadályozója a szabad légvezetékek, megoldás lehet az alacsony növésű vagy gömbkoronájú fajták telepítése.

D jelű városrész (ÉNy-i)

E városrész foglalja magába a legújabb építésű lakóterületet is. A vár körüli terület a városrész zöldfelületi arányát jelentős mértékben emeli. Egy része családiházias, többlakásos és többszintes beépítésű. A családiházias beépítés a Görösgali út és a Bajcsy Zs. út mentén nyitott a mezőgazdasági területek felé. A többszintes beépítés közkertjei a zöldfelületi ellátottságot biztosítják, jelentős közpark van az iskola melletti területen, illetve az Eppinger téren. A kórház jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmény, része lehet a kelet nyugati irányú övezetnek mely a fürdő területéig nyúlik, és a gyógyítás-rehabilitáció a fő funkciója.

A Spar áruház és a Kresz-park körüli terület lehetne idegenforgalmi fogadó pont.

E jelű városrész (belváros)

A történeti belváros területe sajátos. Tömör beépítés kevés lehetőséget ad a zöldfelületi elemek elhelyezkedésének. A Kossuth tér a terület keleti szélén húzódik, a város igazgatási központját választja szét. A vasútállomással szemben található a másik nagyobb közösségi használatú zöldterület a Kátai sétány. Zavaró a magántulajdoni déli rész, mellyel összevonva értékes területként funkcionálhatna. A település központi része a Zrínyi tér, olyan együttes, mely legnagyobb részét burkolat foglalja el, csak a templom nyugati oldalán lévő rész növényzettel fedett. A tér felújítása során az átmenő forgalom megszűnt, a tér használata gyalogosok számára, rendezvények tartására zavartalan. Apró teresedések teszik a városrészt hangulatossá: Rókus-köz kutas tere, Horváth Márk tér két része.

F jelű városrész (Becefa)

Mezőgazdasági területtel körbevett településrész, a lakóterület kerti övezete elég mély a zavaró hatás elhárítására. Apró közterület a buszforduló része. A szőlőterület déli fogadó pontja.

G jelű városrész (Zsibót)

A településrész másik olyan terület, mely zöldfelületi ellátottságot tekintve – környezetével együtt – jelentős. A két vízfelület üdülési-kikapcsolódási lehetőséget biztosíthat a környező települése lakó számára is. Jelentős az erdőterület nagysága, fontos talajvédelmi funkcióval. Apró közterülete a buszfordulóval közös. Fontos elem a vízfolyások menti terület, mint ökológiai folyosó.

H jelű városrész (szőlőhegy)

A település szőlőterülete, Szigetvár lakóinak régi szőlőműveléssel hasznosított területe. A II. katonai felmérés idejében is majdnem azon területi fedettséggel használták. Egyre nagyobb az igény a lakóterületi használatra is, a terület használata egyéb zöldfelületi kialakítást nem igényel. Mint biológiailag aktív felület, jelentős elem, szoros kapcsolata van a zsibóti erdőterületekkel.

1.13.1.1. Szerkezeti, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A legjelentősebb elem a Vár körüli, jelenleg még zavartalan erdőterület és füves-ligetes terület. A távlati megóvását jelenti a meglévő természetvédelmi oltalom, ezt erősíti a gyógyhely területének kijelölése. Az örökségvédelmi jelentőségével a település egyik fontos elem, mely vonzerővel rendelkezik.

Az Almás patak mentén északi irányba az erdőterületek kapcsolatot adnak a szomszédos Csertő település biológiailag aktív felületei felé.

Déli irányban hiányzik az összekötő kapocs Dencsháza jelentős erdőterületei felé. A hiányzó elem a kialakítandó ökológiai folyosó, ennek lehetőségét biztosítani kell.

Távolabbi, de biológiai aktivitást tekintve fontos elem a szőlőhegy, a település és a szőlőhegy közötti kapcsolat jelenleg gyenge.

A mezőgazdasági területek közötti erdősávok, mezsgyék, fás foltok a nagy kiterjedésű szántóterületeket osztják, emellett jelentős élőhelyek is, tájképvédelmi szempontból is fontos ezek gyarapítása.

13.1.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

13.2. A ZÖLDFELÜLETI RENDSZER KONFLIKTUSAI ÉS PROBLÉMÁI

- A vár körüli terület déli irányú ökológiai kapcsolata hiányzik
- a lakóterületek a szomszédos mezőgazdasági területek felé nyitottak, a lakóterület és a mezőgazdasági területek közötti védelmi zóna hiányzik, erre a szerepre a lakótelkek kerti övezete kevés
- nincs jelentős kapcsolat a szőlőhegy és a település között, holott a Turbéki emlékhely is ezen a vonalon helyezkedik el, idegenforgalmi és történeti pont.
- utcafásítást akadályozó légvezetékek alá gömbkoronájú fajták telepítése a fásítási koncepció alapján.

14. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

14.1. A TELEPÜLÉSSZERKEZET, A TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA

Szigetvár a Dél-Dunántúl nagy történeti múltra visszatekintő kedves, egyéni karakterű városa. Míg három oldalról – Dél-somogyi dombvidék, a Zselic dombvonulata, Mecsek hegység – dombok, hegy koszorúzza, a táj dél felé, a Dráva síkjára tekint.

A már a történelem előtti időkben is lakott hely számtalan emlékkel bír, hiszen mind a kelták-rómaiak-avarok, mind Botond törzse, majd a magyar királyok is fontos helynek tekintették. Mezővárosi rangot 1466-ban kapott, majd az 1688-89-ig tartó török, és az azt követő császári uralom határozta meg helyét a magyar történelemben.

Az 1966-ban újra városi rangot kapott Szigetvár mindig is a térség egyik legjelentősebb települése, szervező központja volt, e funkcióját – bár csökkenő mértékben – ma is ellátja.

Szigetvár mai településszerkezete következetes lenyomata a városfejlődésnek, a város folyamatosan alakuló, változó szerepkörének, jelentőségének.

A városszerkezet legértékesebb eleme a vár és a belváros, melynek tér- és utcaszerkezetében a középkori városmag nyomon követhető. A középkori vár, a közbenső mocsaras elválasztó vonal (ma az Almás patak térsége) és a város (mai belváros) szerkezeti kapcsolata, utcavezetése ma is él. A belváros a keresztengelyre szervezett főutca-rendszerrel, a végpontjaikban a Siklósi kapu (észak-déli tengely), illetve Kanizsai és Pécsi Kapu (nyugat-keleti kapu), annak metszéspontjában a mai Zrínyi térrel jól érzékelteti az egykori középkori városalaprajzot, de ugyancsak nyomon követhető – a beépítési vonalakból, terepviszonyokból – az egykori belvárost körülvevő fal nyomvonala.

Az egykori külvárosok nyomai gyakorlatilag eltűntek.

A mai városszerkezet meghatározó elemei:

- a vár és környezete, valamint a történelmi belváros,
- a város kelet-nyugati tengelyében haladó 6-os számú főközlekedési út (az elkerülő nyomvonallal),
- a városkörnyékre, régióba vezető útvonalak (Kaposvár, Somogyapáti, Hobol, Dencsháza),
- a Barcs-Pécs közötti vasútvonal.

Szigetvár külterületének meghatározó területfelhasználása a mezőgazdasági (szántóföldi) terület, ugyanakkor sajátossága a Becefa és Zsibót településrészek és az azokat körülvevő cca. 250 ha egykori zártkerti terület, valamint a Domolos pusztai tórendszer és üdülőterület.

Szigetvár fejlesztését, rendezését az 1966-ban készült egyszerűsített általános rendezési terv óta számtalan fejlesztési koncepció és program, rendezési terv, tanulmány segítette. E terv alapján 1990-2000 között részletes rendezési tervek készültek a belvárosra, lakótelepre, a délkeleti iparterületre, a külterületre, a Zsibót és Becefa zártkertjeire. 2002-ben készült el a város komplex turizmusfejlesztési programja.

A jelenleg hatályos településrendezési terv készítésekor (2002) Szigetvár lakosszáma 2001-ben 11500 fő volt, melyből cca. 900 fő élt Becefa, Zsibót, Téglagyár, valamint a Szőlőhegy, Turbékpuszta és Domolospuszta területén.

A városfejlesztési koncepcióban 10-15 éves távlatra megfogalmazott népességszám cca. 12500 fő.

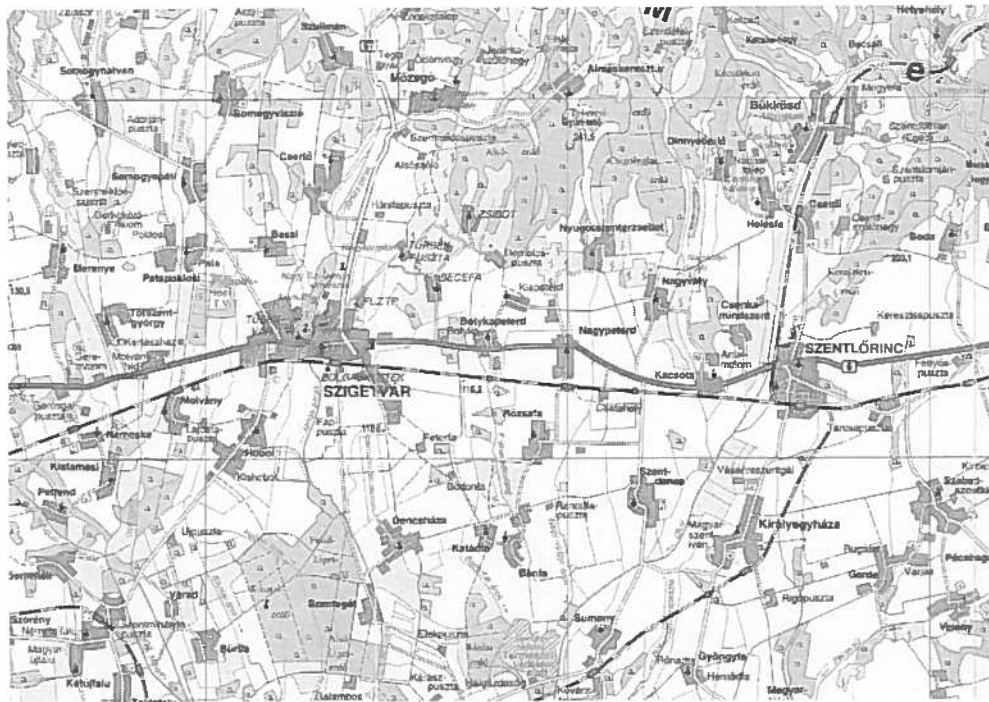
Baranya megye településrendezési terve 2000-ben Szigetvárt az alábbi jellemzőkkel illette:

- települési szerepkör: teljeskörű kistérségi funkciójú központ
- ellátási funkció: teljeskörű kistérségi ellátást nyújtó település
- nagyságrend: kisváros
- igazgatási/irányítási funkció: kistérség központja
- a kistérséghez tartozó települések száma: 45 (népessége ~28000 fő/1998, ~25000 fő/2001).

A jellemző településszerkezet bemutatása:

Szigetvár igazgatási területének szerkezetét alapvetően a közlekedési (közúti, vasúti) létesítmények határozzák meg.

A város kelet-nyugati tengelyében a 6-os számú főút és az attól délre lévő vasút jelent erőteljes kötöttséget, területfelhasználási határt. Az észak-déli irányú forgalmi és összekötő utak – 67-es, 6607-es, 5808-as és 58107-es – elsődlegesen a mezőgazdasági tájat tagolják és a környező településekkel biztosítják a város kapcsolatát.

A város területi fejlődését szemléletesen mutatják a mellékelt térképek, mely szerint:

- a XVIII. század elején a vár, a belváros, a mai Szabadság utca és Tüskevár térsége jelenti a várost, Becefa, Zsibótpuszta és Turbékpuszta (Maria Hüls) már meglévő települések,
- a XIX. században elsődlegesen a városközponttól keletre lévő térségek épültek be,
- a XX. században pedig mind a családi házas területek, mind pedig a tömbbelső feltáráásával (Móra F. lakótelep, Radován tér), illetve új területek (Szent István lakótelep) igénybevételével új lakóegységek is létesültek.

A központi belterület magját a vár és belváros jelenti, e kb. 22,0 ha-os kiterjedésű és cca. 800 főt befogadó területtől keleti és nyugati irányban az egykori Fő utca (6-os számú főközlekedési út) folyamatosan fejlődött, alakult.

A hatályos településszerkezeti terv az alábbi egységeket különbözteti meg:

- a) Beépítésre szánt területek:
  - nagyvárosias lakóterület
  - kisvárosias lakóterület
  - kertvárosias lakóterület
  - településközpont vegyes terület
  - központi vegyes terület
  - üdülőterület
  - kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület
  - különleges terület
- b) Beépítésre nem szánt területek:
  - közlekedési és közmű terület
  - zöldterület
  - erdőterület
  - mezőgazdasági terület
  - vízgazdálkodási terület
  - különleges, beépítésre nem szánt terület.

Városrészek lehatárolása IVS alapján

A települési városrészek kijelölése a területfelhasználás sajátossága alapján, illetve a jellemzően ellátott városi funkcióhoz kapcsolódóan, a teljes városi belterület bevonására tekintettel történt az alábbiak szerint:

városközpont

- (A) észak-keleti városrész
- (B) dél-keleti városrész
- (C) dél-nyugati városrész
- (D) észak-nyugati városrész
- (E) Becefa

Zsibót

- Szőlőhegy
- Turbékpusztá
- Téglagyár + egyéb területek

14.2. SZIGETVÁR TERÜLETFELHASZNÁLÁSÁNAK ELEMEI

1. Beépítésre szánt területek (az építési használatuk általános jellege, valamint sajátos használatuk szerint)

Lakóterületek:

Szigetvár területfelhasználásában a lakóterületek a dominánsak. A történeti városrészekben mind a kisvárosias hangulatú, zárt sorú beépítésű, mind a családi házas jellegű építési módok megtalálhatók. E térségben az épületek zömének életkora meghaladja az 50 évet, így e lakóterületeken a folyamatos megújítás jelenti a legfontosabb fejlesztési célt.

A városközponttól nyugatra elhelyezkedő lakóterületekre a rendezettség, a szabályos (tervezett) utcarendszer és telekstruktúra a jellemző, de ilyen területekkel találkozunk a város keleti részén (Turbéki utca, Petőfi S. utca térségében) is.

A lakóterületek „besűrítésének” csaknem valamennyi formája megjelent Szigetváron is. Így történtek bántó, az eredeti karaktert megbontó többszintes beépítések a Móra F. lakótelepen, a Szecsódi M. utca – Sánc utca – Radován tér térségében, illetve megjelentek a városszerkezetben a 60-as-70-es évek kedvelt „korszerű csoportos” (sorház, láncház) beépítési formák az egykori nagytelkes területek feltárásával.

A város sem maradt ki a lakótelep építési programból, e forma legjelentősebb képviselője a Szent István lakótelep. Ez utóbbi térségben is szükséges mind a lakások, mind a lakókörnyezet folyamatos rehabilitációja.

Bár a távlatban a népességszám növekedésével aligha lehet számolni, a lakóterületek bővítésére a város nyitott szerkezete kapcsán van mód, elsősorban a város nyugati részén a Szent István lakótelep, a Görösgali úttól északra lévő, valamint a Damjanich és Gábor Áron utca térségében.

Becefa és Zsibót városrészben elsősorban a nagytelkes, gazdálkodásra is alkalmas telekalakítások történtek.

Az utóbbi 10 évben megnőtt a kereslet a Becefa-Zsibót kertövezetben történő lakáslehetőség iránt. Ma a térség csak jelentős út- és közműberuházás után alkalmas lakóterületnek.

A város 2001 és 2011 évi népességszámának eloszlása az egyes városrészekben

Szigetvár	2001	2011			Δ	Δ%
	fő	nem lakótelepi	lakótelepi	Σ		
városközpont	~800	577	-	577	-223	34,6
A (ÉK)	~2 500	2 459	-	2 459	-41	1,6
B (DK)	2 300	1 115	895	2 010	-290	12,6
C (DNY)	2 000	1 793	-	1 793	-207	10,3
D (ÉNY)	3 000	1 946	931	2 877	-123	4,1
Becefa	200	149	-	149	-51	25,5
Zsibót – Domolos	150	119	-	119	-31	20,7
Szőlőhegy	250	449	-	449	+199	+79,6
Turbékpusztá	150	144	-	144	-6	0,4
Téglagyár + egyéb	150	129	-	29	-121	80,7
Σ	11 500	8 780	1 826	10 606	-894	7,8
		82,72%	17,20%	99,92%		
hajléktalan		8	-	8		

A két népszámlálás közötti időszak közötti népességváltozás mind városi, mind városrészenkénti vonatkozásban az alábbi tendenciákkal, tanulságokkal szolgál:

- ♦ a város lakosságának csökkenése (894 fő, 7,8%) megfelel az országos tendenciáknak
- ♦ legkevésbé az ÉK-i (családi házas, 1,6%) és ÉNY-i (családi házas + Szent István lakótelep, 4,1%) városrészek lakossága csökkent
- ♦ a lakótelepeken a város lakosságának 17,2%-a lakik, a lakásszám 20,9%-ában, az átlagos fő/lakás mutató 1,97, mely ugyancsak további értékelést, a lakótelepek problémájával való foglalkozást indokol
- ♦ rendkívül kedvezőtlennek tekinthető a városközponti (34,6%), valamint Becefa (25,5%) és Zsibót (20,7%) csökkenése
- ♦ a fejlesztési koncepció szempontjából külön elemzést igényel a Szőlőhegy területe, ahol az elmúlt 10 évben 79,6%-kal növekedett a népesség száma. E tendencia mind demográfiai, szociológiai, mind várostervezési szempontból értékelést, döntést kíván. A közel 500 fő többnyire szétszórtnan, hiányos közművesítettséggel és úthálózattal bíró nagy területen helyezkedik el.
- ♦ a Téglagyár és egyéb területen történő népességszám csökkenés, az ottani kedvezőtlen körülmények közötti lakásviszonyok megszűnése öröndetes változás volt

Háztartás és lakásállomány a 2011 évi népszámlálás alapján

Szigetvár	háztartások	lakások		alacsony komfortfokozatú lakások	
	száma	száma	%	száma	%
városközpont	269	283	6,39	27	9,5
A (ÉK)	928	902	20,33	36	4,0
B (DK)	(454) 960	(490) 1 016	22,90	(12) 33	(2,4) 6,4
C (DNY)	690	665	15,00	48	7,2
D (ÉNY)	(435) 1 213	(436) 1 218	27,46	(0) 20	(0) 2,6
Becefa	60	63	1,42	9	14,3
Zsibót – Domolos	43	51	1,15	6	11,8
Szőlőhegy	219	224	5,05	108	48,2
Turbékpusztá	2	3	0,06	0	0
Téglagyár + egyéb	9	11	0,25	4	36,4
ΣΣ	(889) 4 393	(926) 4 436	100	(12) 291	6,6
%	(20,24) 100	(20,87) 100	-	-	-

a zárójeles értékek a lakótelepek adataira vonatkoznak

Az adatokból megállapítható információk:

- ♦ a háztartások száma kis mértékben (43 db) kevesebb a lakásszámnál, a legnagyobb különbség a lakótelepi adatoknál (37 db) van (főként a DK-i városrészben, 36 db)
- ♦ a város legnagyobb lakásszámú városrésze az ÉNY-i, mely magában foglalja a Szent István lakótelepet is, a második helyen a DK-i városrész szerepel, ahol ugyancsak jelentős a lakótelepi lakások száma is
- ♦ a város lakásállományának 20,87%-a (926 db) lakótelepi beépítési módban található
- ♦ elsődlegesen teljes, családi házas beépítési módban (ÉK és DNY városrész) 1 567 db lakás van, amely a város lakásszámának 35,33%-a, ugyanakkor a DK-i és ÉNY-i városrészben is jelentős mértékű (1 308 db, 29,49%) a fenti beépítési módban szereplő lakások száma összesen: 2 875 db lakás, 64,81%
- ♦ a város központi belterületén kívül (Becefa, Zsibót, Szőlőhegy területén) összesen 352 db lakás található, ami a lakásállomány 7,94%-a
- ♦ az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a városközpontban (9,5%) és a külső városrészekben magas (12-14%), különösen kedvezőtlen az arány a Szőlőhegyen (48,2%), a Téglagyár és egyéb területen (36,4%). Feltételezhető, hogy a Szőlőhegyre történő kiköltözés a rége épült zártkerti épületekbe történt, minimális felújítással, bővítéssel

- ♦ a városközponti magas arány a rehabilitáció szükségességét támasztja alá, hiszen e terület nemcsak a város, hanem az ország kimagasló, védendő értéke

A fő/lakás mutató alakulása a 2011 évi népszámlálás szerint

Szigetvár	fő	lakás	fő/lakás
városközpont	577	283	2,04
A (ÉK)	2 459	902	2,73
B (DK)	(895) 2 010	(490) 1 016	(1,83) 1,98
C (DNY)	1 793	665	2,70
D (ÉNY)	(931) 2 877	(436) 1 218	(2,14) 2,36
Becefa	149	63	2,36
Zsibót – Domolos	119	51	2,33
Szőlőhegy	449	224	2,00
Turbépuszta	144	3	48,00
Téglagyár + egyéb	29	11	2,64
ΣΣ	(1 826) 10 606	(926) 4 436	(1,97) 2,39

a zárójeles értékek a lakótelepek adataira vonatkoznak

Az adatok elemzéséből leszűrhető információk:

- ♦ a 2,39 fő/lakás mutató az országos átlag körüli
- ♦ a városközpont 2,04-es és a DK-i városrész 1,98-as értéke az átlagosnál nagyobb előregedésre utal
- ♦ külön értékelendők a lakótelepek adatai: a DK-i városrészben – Móra F. lakótelep, Deák tér, Radován tér – 1,83 a mutató, míg a Szent István lakótelepen (2,14) is a városi átlag alatt van
- ♦ a Szőlőhegyi mutató (2,00) is az előregedő tendenciát jelzi

Vegyes területek (településközponti és központi vegyes területek):

Szigetvár belvárosa mind utca- és térszerkezete, mind építési karaktere miatt a város legértékesebb, védendő területegysége.

Az igazgatási, társadalmi és egyházi, a szociális és egészségügyi, a művelődési és oktatási, a vendéglátási, szolgáltatási, kereskedelmi és idegenforgalmi intézmények mind nagyságrendben,

kapacitásban, mind minőségben igyekeznek az állandó, és a várhatóan egyre növekvő üdülő és kiránduló, valamint a kistérségi népesség igényeinek kielégítését biztosítani.

A belvárosra készített részletes rendezési terv megfelelő javaslatokat adott az egyes létesítmények fejlesztéséhez, a kulturális örökségvédelem szempontjaihoz, a kereszt tengelyek és a Zrínyi tér forgalomcsillapításához, a parkolási kérdések rendezéséhez.

A közelmúltban valósult meg az „Oroszlánszív program” keretében a gyalogos belváros kialakulása, a Vigadó befejezése, megépült az idegenforgalom egyik zászlóshajója a termálfürdő, a városi kórház felújítása folyamatban van.

Szigetvár intézményi ellátottsága jónak mondható: bölcsődei ellátás egy, óvodai ellátás három, az általános iskolai oktatás kettő, a középiskolai és szakoktatás pedig egy intézményben zajlik. Művészeti oktatás egy megyei és egy alapítványi intézményben is folyik.

Üdülőterületek:

A hatályos TSzT a Vár és Várkert térségében jelentős nagyságrendű idegenforgalmi beruházást irányított elő, mely programból jelen ideig a termálfürdő valósult meg, melynek közúti megközelítése csak korlátozottan/körülményesen biztosított. A gyógyfürdő működésének ma még a gátját jelenti a sportpálya is, melynek megszüntetése lehet a biztosítéka egy kimagasló minőségű idegenforgalmi koncepciónak.

Az üdülési potenciálnövekedését szolgálja a „gyógyhely” minősítés is.

E területfelhasználási egység fejlesztése jelen városfejlesztési koncepciónak egyik meghatározó fejezetét kell képezze.

Gazdasági területek (kereskedelmi, szolgáltató, egyéb ipari és mezőgazdasági üzemi területek):

A város kialakult ipari területei – néhány létesítménytől eltekintve (pl. malom, kenyérgyár, konzervgyár) – a településből kivezető utak mentén, a lakóterületet nem zavarva települtek.

Valamennyi területen – Hoboli út, Dencsházi út, valamint a 6-os számú főközlekedési út mentén – még jelentős mértékű szabad területek találhatók.

Szigetvár igazgatási területén gazdasági célra hasznosíthatók a távlatban is a volt mezőgazdasági üzemközpontok, majorok telephelyei, ahol a meglévő létesítmények minőségi fejlesztése, a környezetvédelem szempontjai szerint is elsődlegesnek tekintendők.

Különleges területek:

A hatályos terv e kategóriába az alábbi létesítményeket sorolta:

- a vár területét, melynek rehabilitációja elindult.
- a Városi Kórház területét, mely térségi és regionális feladatokat is ellát. Az általános kórházi ágyak mellett pszichiátriai, neurológiai és gerontológiai szakellátást is biztosít. Egy – a mozgásszervi rehabilitációt szolgáló – részleg beindítása is megtörtént, ahol balneoterápiát is alkalmaznak, Szigetváron ez a gyógyvízzé minősített termálvíz egészségügyi felhasználásának első lépcsőfoka.

- a terv e kategóriába sorolta a Szent István lakótelep oktatási együttesét, a József Attila utcai volt kórház területét, valamint a Horizont Otthont (Turbékpuszt), ahol értelmi fogyatékosok gondozását végzik.
- strand- és termálfürdő területét
- a Várkertben tervezett termálfürdő területét (~4,0 ha), e program felülvizsgálendő
- sportterületet: a várkörnyéki sportpálya megszüntetése a vár, a fürdő és a belváros parkolási gondjának megoldása érdekében is szükséges. A terv új sportterületet irányoz.
- a temetők területét: mindkét meglévő temető (Kanizsai és Turbéli) kis mértékben jelenlegi helyén bővíthető. Új temető számára jelölt ki területet a terv a Szent István lakóteleptől északra a kertészet szomszédságában (~5,0 ha).

Kegyeleti parkként használandó a Bajcsy-Zsilinszky utcai izraelita temető.

- A településüzemeltetés területeit:
  - hulladéklerakó a volt téglagyár területe,
  - tervezett vásártér a Turbéli út délkeleti oldalán,
  - trafóállomás a 6-os számú út északi oldalán,
  - tűzoltóság területe.

2. Beépítésre nem szánt területek

Közlekedési területek:

(Részletes elemzését lásd a közlekedés fejezetben.)

Szigetvár közlekedési szerkezetében a 6-os számú út nyomvonala jelenti a kritikus problémát, míg az út keleti szakasza a vasútállomásig megfelelőnek tekintendő, az Almás-patak menti, valamint Széchenyi utcai, Görögali utcai szakasz ma jelentősen terheli környezetét.

A területrendezési tervekben előirányzott közútfejlesztések mindezideig nem valósultak meg.

Zöldterületek:

(Részletes leírást a szakági fejezet tartalmaz.)

Szigetvár kimagasló zöldterülete a Várkert, melynek súlyponti elhelyezkedése, nagyságrendje, botanikai és építészeti (Vár) értéke teszi országos jelentőségűvé, a városlakók és a városba látogatók kedvelt pihenőhelyévé.

Erdőterületek:

Az erdősültség az országos átlag alatti. Nagyobb összefüggő erdőegységet a kocsánytalan tölgyesek alkotnak, erősen szennyezettek akáccal. A szigetvári erdők elsődleges rendeltetésük szerint gazdasági erdők.

Mezőgazdasági területek:

A mezőgazdasági területek a növénytermesztés, az állattenyésztés, továbbá az ezekkel kapcsolatos termékfeldolgozás és tárolás (a továbbiakban: mezőgazdasági hasznosítás) céljára szolgálnak, - ezek építményei helyezhetők el.

Építési szempontból három eltérő területet tartalmaz a terv:

- általános mezőgazdasági területek, a város nagyüzemi művelésre alkalmas, - jellemzően szántóterületei,
- kertes mezőgazdasági területek /kiskertek/, a volt zártkerti területek.

Szigetvár települési sajátosságait jól mutatják a körzeti földhivatal által szolgáltatott adatok.

Körzeti Földhivatal: Szigetvári Járási Hivatal Járási Földhivatala (7900 Szigetvár, Kossuth tér 16.)

Megyei Földhivatal: Baranya Megyei Kormányhivatal Földhivatala (7621 Pécs, Széchenyi tér 9.)

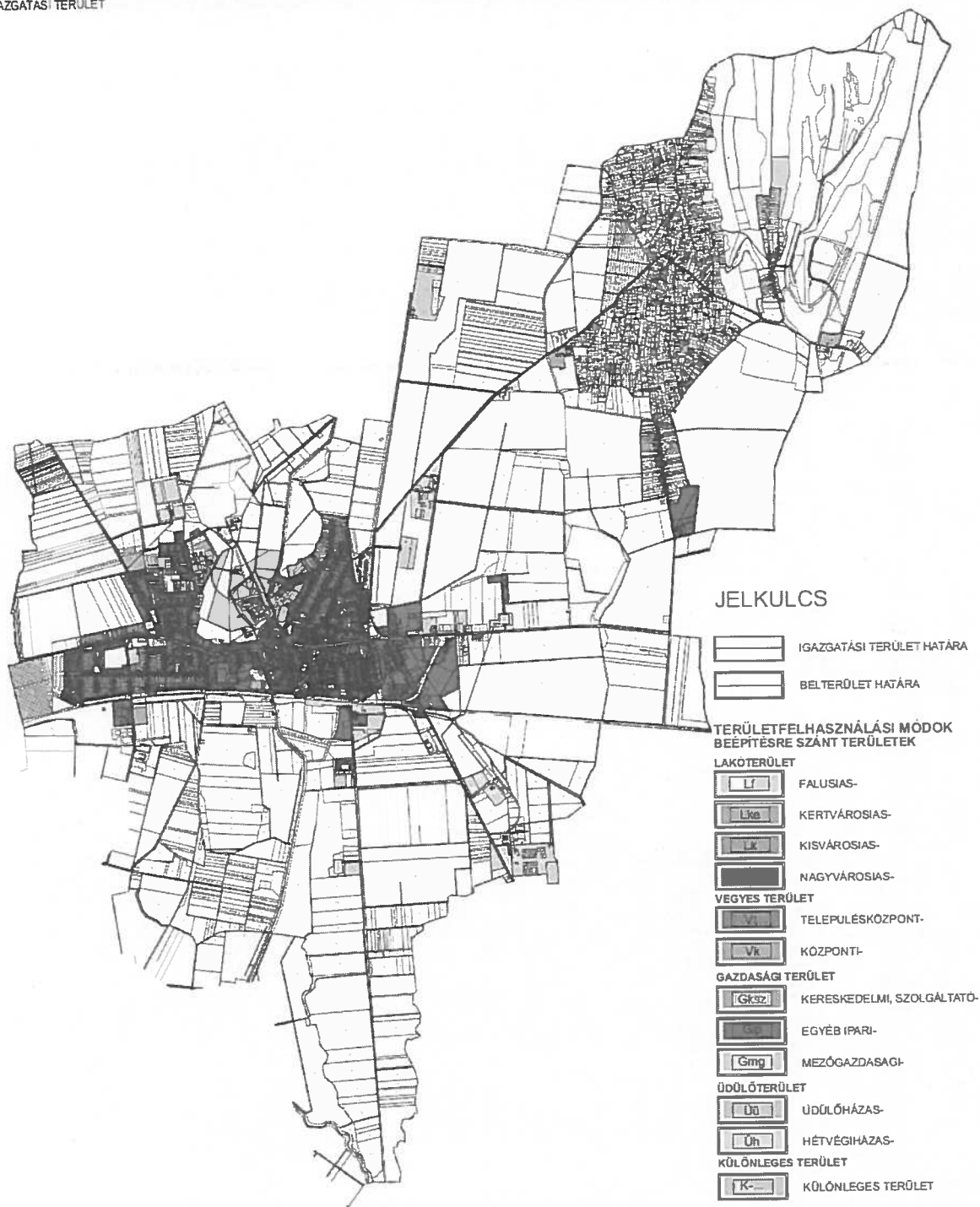
Földrészlet statisztika fekvésenként					
fekvés	földrészletek száma	Σ terület (ha)	%	legnagyobb földrészlet terület (ha)	átlagos földrészlet terület (m ²)
belterület	3 577	566,61	14,34	10,39	1 584
külterület	1 228	3 128,15	79,17	77,79	25 473
zártkert	1 507	256,19	6,49	1,75	1 701
Σ	6 312	3 950,95	100	-	-

Földrészlet statisztika művelési áganként					
művelési ág	földrészletek száma	Σ alrészlet terület (ha)	%	legnagyobb alrészlet terület (ha)	átlagos alrészlet terület (m ²)
erdő, fásított terület	108	314,13	7,96	40,66	29 079
gyep (rét, legelő)	169	158,52	4,01	12,88	13 487
kert, gyümölcsös	198	73,90	1,87	2,31	1 263
halastó	3	20,60	0,50	11,23	68 654
kivett terület	4 097	787,00	19,93	12,66	1 919
szántó	838	2 464,42	62,38	57,93	24 718
szőlő	1 017	132,38	3,35	1,48	1 286
Σ	-	3 950,95	100	-	-

SZIGETVÁR MEGVALÓSULT TERÜLETHASZNÁLATOK

KÖZIGAZGATÁSI TERÜLET

A tervezett és az eddig megvalósult területhasználatok összevetéséből az derül ki, hogy

- a település fejlődése a településrendezési terv szellemében folyik
- a belterületi határ a fejlesztéseket nem követi
  - már telekalakítással is bíró tervezett lakóterületek sincsenek belterületben
  - a szőlőhegyi területen – bár egyre sürgetőbben fogalmazódik meg a lakásépítési igény – belterületbe vonás mindeddig nem volt (mezőgazdasági területből való kivonás forrása valószínűsíthetően nem áll rendelkezésre?!)
- a városfejlesztés üteme különösen az északnyugati városrészben az üdülő és idegenforgalmi területek, a délkeleti városrészben a gazdasági területek vonatkozásában volt kisebb mértékű
- kedvezőnek tekinthető, hogy a várkertben a tervezett területhasználatok (termálfürdő, szállodaépítés) nem valósultak meg, ugyanakkor a gyógy- és termálfürdő a lakóterületbe ékelődve épült meg, megközelítése, a parkolás lehetősége nem tekinthető megfelelőnek. A sportpálya megszüntetése javíthatna a jelenlegi állapotot
- a gazdasági területek bővülése, korszerűsödése
  - az 5808-as jelű Drávafoki út mentén
  - az 58107-es jelű Dencsházi út (elsősorban mezőgazdasági üzemi területek mentén)
  - a 6-os számú út és József A. út mindkét oldalán történt
- az egykori konzervgyár keleti oldalán a 6-os számú út mentén kereskedelmi egységek (Tesco, Lidl) épültek, korszerűsödött, új létesítményekkel bővült a konzervgyár
- a fejlesztők nem használták ki a 67-es számú kaposvári út keleti oldalán a TSzT-ben biztosított lehetőségeket, e térség továbbra is mezőgazdasági (szántó) művelési ágban szerepel
- Becefa, Zsibót és Szőlőhegy vonatkozásában a korábban kialakult területhasználatok nem változtak, csupán a becefai terület déli részén fejlődött egy gazdasági terület.

14.3. TULAJDONJOGI VIZSGÁLAT

Szigetvár város önkormányzatának vagyonkatasztere

Forrás: a 11/2011.(III.25.) számú Ör.

Forgalomképtelen törzsvagyon

1-569 sorszám

- főút, köztér, közút, járda, parkoló, kerékpárút, gyalogút
- buszpályaudvar, buszmegálló
- 496 török emlékpark/Csertő, közpark, piactér, játszótér, közkert, kosárpálya
- árok, híd, töltés

Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon

1-14 sorszám

Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon 44-47 oldal

intézmények 1-87 sorszám

Üzleti vagyon

1-121 sorszám (építési telek, lakás, strand, szálloda, kultúrház, erdő, üzemi terület, szántó, gyeper, legelő, kert, kaszáló, beépítetlen terület, termőföld, dögter)

Gazdasági társaságokban lévő érdekeltség

10 tétel

Vagyonkezelői jog létesíthető

Kórház

Alapítványok (önkormányzati)

4 tétel

14.4. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKEI

14.4.1. Szigetvár területén országos műemléki védelem alatt álló épületek:

- 1) M I. 476 Szigetvár 1620-58/1950
Zrínyi tér
Hrsz.: 1
R.k. plébániatemplom. Ali pasa 1589-ben épült dzsámijából átalakítva 1788-ban. Kupolájában Dorfmeister István falfestménye, barokk, 1789. Berendezés: szenteltvíztartók, török kori; főoltár, szószék copf; főoltárkép, Dorfmeister alkotása.
- 2) M III. 475 Szigetvár 22509/1958
Zrínyi tér 3.
Hrsz.: 6/1, 6/2
Lakóház, üzletek, gyógyszertár, romantikus, 19. sz. második fele.
- 3) M II. 470 Szigetvár 22509/1958
Vár u. 1.
Hrsz.: 230/1.
Szálloda és múzeum, volt Oroszlán-szálló, késő barokk, 1790 körül. Átalakítva eklektikus stílusban a 19. sz. végén.
- 4) M III. 471 Szigetvár 22509/1958
Vár u. 2.
Hrsz.: 312/1

- Irodák és patikamúzeum, ún. Salamon-féle patika, késő klasszicista, 19. sz. közepe.
- 5) M II. 474 Szigetvár 22509/1958
Zrínyi tér 1.
Hrsz.: 313
Városháza, eklektikus, 19. sz. második fele.
  - 6) M III. 466 Szigetvár 22509/1958
József A. u. 5.
Hrsz.: 318
Lakóház, késő klasszicista, 1850 körül.
  - 7) M III. 468 Szigetvár 22509/1958
József A. u. 13.
Hrsz.: 326
Lakóház, romantikus, 19. sz. második fele
  - 8) M II. 472 Szigetvár 0004/3/1954
Zárda u. 2.
Hrsz.: 193
Zeneiskola, volt ferences rendház, barokk, 1740.
  - 9) III. 467 Szigetvár 50041/1958
József A. u. 12.
Hrsz.: 194
Lakóház, késő klasszicista-romantikus átmenet, XIX. század közepe.
  - 10) M III. 465 Szigetvár 22509/1958
József A. u. 2.
Hrsz.: 226/1
Lakóház, klasszicista, 19. sz. első fele.
  - 11) M III. 469 Szigetvár 22509/1958
Szabadság u. 15.
Hrsz.: 337
Lakóház, romantikus, 1860 körül.
  - 12) M II. 463 Szigetvár 0004/3/1954
Bástya u. 3.
Hrsz.: 102
Lakóház, török-kori, 16. sz. Múzeum.
  - 13) M I. 477 Szigetvár 22509/1958
Vár
Hrsz.: 1733
Vár. Erődítés (turistaszállás), 15-18. sz. Múzeumépület, volt Andrássy kastély; Szu-lejmán pasa egykori dzsámija, 16. sz., átalakítva és későbbi toldalékokkal. Kertje vé-dett.
  - 14) M III. 478 Szigetvár 22509/1958
Turbékpuszta
Hrsz.: 0149
R.k. kegytemplom, valószínűleg korábbi eredetű, barokk, 1770. Berendezés: török mosómedencéből átalakított szenteltvíztartó, főoltár, klasszicizáló.
  - 15) M II. 10040 Szigetvár 14443/1987
Zsibót, Domolospuszta
Hrsz.: 0234/1, 0234/2.
Polák-kúria, historizáló, neogótikus, 1870. Gleim
Telkén Polák-sírkápolna, historizáló, kúriával egykorú magtár XIX. sz.
0261/2. Hrsz.-on Hegyessy-Igmándy-sírkápolna barokk, XVIII. sz. 2. fele
Szálloda

- 16) M II. 464 Szigetvár 22509/1958
Dózsa Gy. u. 5.
Hrsz.: 1187
Lakóház, barokk, 1750 körül.
- 17) M II. 473 Szigetvár 0004/3/1954
Zárda u.
Hrsz.: 195
R.k. volt ferences templom, barokk, 1731-1736. Berendezés: szenteltvíztartók, török kori; főoltár barokk, 1768; mellékoltárok, szószék, rokokó, 18. sz.; sekrestye berendezés, 1770 körül, Jani Lukács alkotása.
- 18) M Szigetvár 2006.
Rákóczi utca 18.
Hrsz.: 41.
Iskola, 1905-ben Baumgartner Sándor és Herczegh Zsigmond tervei alapján épült, szecessziós

14.4.2. Régészeti értékek

Szigetvár [1408: Zygeth; Csánki 2. 583, 1464: Castrum Zygeth; Csánki 2. 575;1559: Sziget varat] (Pesti I. 87. Pécs, 1982. 452.)

A hely első védett épületét az Almás patak mocsaras árteréből kiálló, szigetszerű földszávon építették meg. A sziget egykori birtokosai magukat „Szigethi” néven említik, a vár alapítójának a család egyik tagját, Anthemius-t tartják. Ennek unokája, Szigethi Oswald építtette az első erősséget, a kör alakú, háromemeletes lakótornyot. Ez képezte a későbbi belső vár magját. A sziget körüli mocsaras tavat idővel kimélyítették és földsáncokkal körültöltötték. A várat előbb a Garayak, majd enyingi Török Bálint birtokolta. 1543-ban Ferdinánd király tulajdonába került.

XV. századi okmányok a városról, mint oppidumról szólnak, feltehető, a téglalaprajzú város ekkor már körülkerített, védett hely volt.

A török támadások ellensúlyozására a várat és a várost megerősítik: 1548-1549-ben kiszélesítik a vár körüli tavat, megerősítik a sáncokat, megépítik a négyszögalaprajzú vár sarkain a földbástyákat, az északnyugati már kőből készítik. A vár középpontjában a belső vár, a középkori nagy lakótorony állt, a belső vár kijáratát földsánc védte. Tömésfalból készítették a vár falait és szabálytalan alaprajzú bástyáit.

Az Óvárost vert cölöpsor és széles vizesárok vette körül, a várral cölöphíd kötötte össze. A várost 6-7 m magas, sarokbástyákkal erősített tömésfalakkal védték.

A megerősített Szigetvárt 1556-ban Ali budai pasa ostromolta, de csak a felperzselt Óvárost sikerült bevennie. 1558-ban kezdődött a vár nagyszabású megerősítése. Zrínyi Miklós várkapitánysága idején (1561-1566) alapították az Újvárost is.

Az 1566-os ostrom idején pusztult el középkori kerek torony. A vár bevétele után a török azonnal megkezdte Szigetvár újjáépítését. Előbb a várat erősítik, majd a város középületeit építik meg.

1689-ben foglalják vissza a várat, a török elvonulása után a Vár és az Óváros teljes épségben jut a császáriak kezére. Ekkor építik ki az északi várfal kazamatarendszerét. Az Újváros 1686-ban porig égett.

Pesti = Baranya megye földrajzi nevei. I-II. Pécs, 1982. Szerk.: Pesti János

Molnár József: Szigetvár török műemlékei. Budapest, 1958.

Nyilvántartott, azonosított régészeti lelőhelyek:

Szigetvár – Vár (Pesti I. 87./197. Pécs, 1982. 459.)

Lelőhely azonosító: **25179**

Több kisebb régészeti vizsgálatot, építészeti felmérést végeztek a lelőhelyen, de a Vár egészére kiterjedő rendszeres régészeti és műemléki kutatás eddig nem történt.

Az 1960-1963 között végzett ásatás a **belső vár** területén az ÉNy-i kerek épület alapfalainak kutatására, a belső vizesárok meghatározására, az ÉK-i és ÉNy-i török kori bástya vizsgálata szorítkozott. Az ÉK-i bástyaudvaron, a mai járószint alatt 1-1,5 m mélyen 25x20 m területen függőleges cölöpsorokkal vízszintes gerendaváz – a bástyaudvar fa padlózata – került elő. Az É-i, kazamatasoros várfal mentén függőleges cölöpsorokat figyeltek meg.

Az ásatók szerint a középkori vár magja a jelenlegi vár területén kívüli is húzódott

Kováts V. – Papp L. ásatási jelentése, 1960., Kováts V. jelentése, 1963.

JPM Régészeti Adattár: 1791/84

Műemlék

Hrsz.: 1733

Szigetvár, Cipőgyár

Lelőhely azonosító: **25181**

Kun Ede szigetvári múzeumvezető leletbejelentése középkori edénytöredékek előkerüléséről a Neumann cipőgyár területén, 3 m mélyen, 1955.04.29.

Ezt követően az épület 3-3,5 m mély alapozását megfigyelve Fehérvári Géza végzett leletmentést, 2 m mélységben égett réteget talált, amely ezen a részen mindenütt megfigyelhető, alatta 2 gödröt tárt fel, ezek betöltéséből több mint 100 török kori lelet került elő.

Kováts Valéria jelentése 1961-ben a **Cipőgyár Kultúrotthon** (Pesti I. 87./318. Pécs, 1982. 462.) bejáratánál, - a katolikus plébániatemplom, volt török dzsámi Ny-i oldalától 50 m távolságra Ny-ra - ásott 2x2 m, 1,5 m mély aknában tett megfigyeléseiről: a területen XV-XVI. századi virágcserep- és lóhere formájú kályhaszemeket, bárdokat, ágyúgolyó-darabokat találtak. Itt a templom környékének járhatóvá tételére épült, vízszintesen, szorosan egymás mellé helyezett tölgyfákból rakott út

maradványa is előkerült, – Evlia Cselebi 1664-ben Szigetvár leírásánál említi, hogy az ingoványos utakat úgy teszik járhatóvá, hogy pallóval fedik, a dzsáminál is tölgyfapallókat raknak, hogy az út ne legyen sáros.

JPM Régészeti Adattár: 1789/84, 1780/84, 1792/84

A terület beépített.

Orsz.St. **803-431**

Szigetvár, Rákóczi u. 13.

Lelőhely azonosító: **25182**

Az általános iskola épülete – az új iskolaszárny alapozási munkáinál 30-40 cm mélységben már paticsfoltok, facölöpök, 120 cm mélyen paticsomladék, kerámiatöredékek, kályhaszemek, fémleletek kerültek elő, azonban csak kevés hódoltság kori edénytöredék jutott a szigetvári múzeumba: ltsz.: 59.56.1-36.

JPM Régészeti Adattár: 1794/84

A terület beépített.

Hrsz.: 20

Orsz.St. **803-431**

Szigetvár, Zárda u. (Pesti I. 87./323. Pécs, 1982. 463.)

Lelőhely azonosító: **25183**

A 65x35 m területen munkagéppel végzett földkitermelés minden régészeti jelenséget megsemmisített, csak a metszetfalak felmérésére nyílt lehetőség. A Rókus utca felőli oldalon középkori és hódoltság kori települési réteg húzódik és egy cölöpszerkezet figyelhető meg: függőlegesen álló cölöpök között lefektetett gerendákból álló út maradványa. A Zárda utca felőli oldalon talált kútból a jellegzetes hódoltság kori kerámiadarabok mellett egy duda fa sípja is előkerült.

Kárpáti Gábor és Nagy Erzsébet leletmentése, 1984.

JPM Régészeti Adattár: 1854/84

A terület beépített.

Hrsz: 198/1

Orsz.St. **803-431**

Szigetvár, Ferences rendház, Zárda u. 2. kertje (Pesti I. 87./325. Pécs, 1982. 463.)

Lelőhely azonosító: **25184**

1959-ben épületek alapozása közben török kori épület maradványa, paticsomladéka került elő, török dzsámi – Memi vagy Hadzsi Hüszejn dzsámi - állt a Ferences templom és rendház területén, a parcellázott és beépített területen, már 1957-ben is került elő innen hódoltság kori kerámia.

A zárdakert K-i szélén volt az egykori középkori óváros K-i szélének vizesárka, az árok betemetve, feltöltve még a mai napig is kivehető

JPM Régészeti Adattár: 1790/84

Orsz.St. 803-431

Szigetvár, Széchenyi utca

Lelőhely azonosító: 25185

Széchenyi utca 42-54. sz. között – vízvezeték árokban, 80 cm mélységben, emberi csontokat találtak – a sírok ahhoz a XVII-XVIII. századi temetőhöz tartoznak, melyet egy 1810-ből való térkép még felvett a Széchenyi utcától D-re, a konzervgyártól Ny-ra mintegy 200 m² területen. Arról az 1959-ben végzett temetőásatásról, amelyet Kováts Valéria az 1963-ban készített helyszínrajzon jelzett, nincs adatunk.

Kováts V. jelentése, 1963.

JPM Régészeti Adattár: 1800/84

A terület beépített.

Hrsz.: 1502/2

Szigetvár, Széchenyi u. 54.

Lelőhely azonosító: 25186

1935-ben a Badeni kultúra leletei kerültek elő a területről. A leelőhelyről csak Kováts Valéria jelentése szól, a leletkörülményeket nem ismerjük. Mivel a hely leírása és a helyszínrajzon történt jelzése nem egyezik, a leelőhely meghatározása is bizonytalan, kiterjedése ismeretlen.

JPM Régészeti Adattár: 1800/84

Szigetvár, Széchenyi u. - Zrínyi tér – József Attila u.

Lelőhely azonosító: 25187

Szigetvár, Óváros a várost K-Ny irányban átszelő úton, vízvezeték árokban hódoltság kori út maradványa fa cölöpökkel, ezeken tölgyfagerendákkal - határa: K-en a Zárda u., Ny-on a Széchenyi u-t keresztbeszelő Almás patak – a város belterülete, megegyezik a török hódoltság kori város K-i és Ny-i szélével.

Kováts Valéria megfigyelése, 1963.

JPM Régészeti Adattár: 1799/84

Szigetvár, belvárosi templom –Ali pasa dzsámi (Pesti I. 87./320. Pécs, 1982. 462.)

Lelőhely azonosító: **25188**

Gerő Győző ásatása, 1968.

JPM Régészeti Adattár: 1801/84

1963-ban Kováts Valéria a török alapfalak alatt 80-100 cm hosszú és 10-15 cm átmérőjű tölgyfacölöpöket talált, megfigyelése szerint itt a török kori járószint a jelenlegi járószint alatt alig 40 cm!

JPM Régészeti Adattár: 1795/84, 1798/84

Hrsz.: 1

Orsz.St. **803-431**

Szigetvár, Török temető (Pesti I. 87./422. Pécs, 1982. 465.)

Lelőhely azonosító: **25191**

dr. Salamon Béla gyógyszerész, az egykori Zrínyi Miklós Múzeum-egyesület főtitkára 1943. augusztusában ásatást végzett Szigetvártól É-ra 2 km távolságra, a kaposvári országút mellett, egy kb. 50 m átmérőjű, ötszögletű 50-60 cm magas kiemelkedésen – a terület É-i részén 4 váz feküdt – mellettük edény-cserepek és egész edények voltak, a leletek elkallódtak.

Kováts V. jelentése, 1962.

Leltárkönyvi utalócédula szerint Szigetvár határa, Török temető dombja lelőhelyen 3 m mélyen kelta edénytöredékek is kerültek elő, a leletkörülményekről közelebbit nem tudunk.

JPM Régészeti Adattár: 1796/84, 1777/84

Orsz.St. **803-432**

Szigetvár, Turbék puszta (Pesti I. 87./431. Pécs, 1982. 465.)

Lelőhely azonosító: **25192**

Szigetvártól ÉK felé, a turbéki út mentén, az elágazástól 600 m távolságra, a tsz istálló ÉK-i sarkától Ny-ra 15 m-re földmunka közben egy emberi váz maradványát és két ágyúgolyó töredékét találták. A hagyomány szerint 1566-ban a török haderő itt táborozott, a terület a várostrom körzetébe tartozott.

Kováts V. jelentése, 1961.

JPM Régészeti Adattár: 1793/84

Orsz.St. **803-432**

Szigetvár, Turbék (Pesti I. 87./431. Pécs, 1982. 465.)

Lelőhely azonosító: **25221**

A trapéz alakú, palánkszerű erősség falait két kisebb rondella és négy nagyobb bástya védte, háromnegyed részt vizesárok vette körül. Középpontjában állt az 1566-ban épült türbe, mellette a dzsámi. Közelen derviskolostor és laktanya volt. 1689-ben, Szigetvár feladásakor Turbékot is elhagyták a törökök. A sírkápolnát 1693 tavaszán bontották le, építőanyagát széthordták.

A leelőhelyen eddig nem folyt rendszeres régészeti kutatás. Kováts Valéria rövid ásatása 1971-ben annak tisztázására indult, hogy valóban e helyütt állt-e a dzsámi és a szultáni türbe épülete. A kutatási területen csak a bontás –átépítés idején felhalmozott építési törmelék maradványát találta. A mai katolikus templom szentélyében több, helyben talált faragott követ látott. Véleménye szerint a díszes türbe még használható alapozási árkába építették a templomot, így igazolt annak török előzménye.

JPM Régészeti Adattár: 1638/83

Hrsz.: 0149

Orsz.St. **803-432**

Szigetvár, Vár u. 12. (Pesti I. 87./264. Pécs, 1982. 461.)

Lelőhely azonosító: **28705, 25180**

Építkezés közben nagy mélységben római agyagméses és 2 db edény került elő, a leletkörülményekről semmit sem tudunk.

JPM Régészeti Adattár: 1782/84

Beépített.

Hrsz.: 250

Orsz.St. **803-431**

Szigetvár, Bástya u. - Török ház (Pesti I. 87./376. Pécs, 1982. 463.)

Az Újvárosban áll az a nyerstégla homlokzatú, téglalaprajzú, egy helyiségből álló épület, amely valaha korániskola volt. Vannak, akik lakóháznak és vannak, akik karavánszerájnak tartják. Környezetének régészeti kutatására még nem került sor.

Műemlék

Hrsz.: 102

Nyilvántartott, azonosítatlan régészeti lelőhelyek:

Szigetvár, Ferenc J. u. 30.

Lelőhely azonosító: **25198**

Badeni edénytöredékek kerültek a szigetvári múzeumba.

JPM Régészeti Adattár: 1776/84

Szigetvár, Horváth Márk utca (Pesti I. 87./182. Pécs, 1982. 459.)

Lelőhely azonosító: **25199**

Alapi Gáspár utca, korábban Hárváth Márk utca.

Nyéllyukas kőbalta lelőhelyeként Verborecz Ernő jégvermét említik, az őskori lelőhely pontos helye ismeretlen.

JPM Régészeti Adattár: 1772/84

Szigetvár, Püspökkert, Basa u. (Pesti I. 87./223. Pécs, 1982. 461.)

Lelőhely azonosító: **25200**

Az új lakótelep építésénél 3 K-Ny irányú melléklet nélküli sír került elő, egy középkori temető részlete. A temető kiterjedését nem ismerjük.

Kárpáti G. leletmentése, 1979.

JPM Régészeti Adattár: 1787/84, 1788/84

Szigetvár-Zsibót-Domolospusztá (Pesti I. 87./78. Pécs, 1982. 455.)

Lelőhely azonosító: **25189**

1953-ban silógödör ásásakor gazdag női sírt találtak.

A torzított koponyájú váz mellékleteinek helyzetét a találók elbeszélése alapján lehet meghatározni. A koponya két oldalán egy-egy rubin berakásos arany fülbevalót, a nyakban késő római típusú aranyfüst gyöngysort, a mellkason aranyozott ezüst, díszes fibulapárt, a medencén aranyozott ezüst rubinberakásos, állatfejekkel és madáralakokkal díszített csatot találtak. A fiatal nő mindkét karján ezüst karkötő volt.

A terület az V. század második felében (456-473) itt élt keleti gótok szállásterületéhez tartozott. Történeti és régészeti adatok alapján a területünkön egyedülálló domolospusztai sírleletet a legtöbb kutató az V. század második felére keltezi és keleti gótnak véli.

Megtörtént a terület hitelesítő ásatása, - a lelőhelyen magános temetkezés lehetett.

Dombay J. feljegyzései a sírletről, JPM Régészeti Adattár: 1805/84

Kiss Attila hitelesítő ásatása, 1964., JPM Régészeti Adattár: 1806/84

Irodalom:

Dombay, J.: Der gotische Grabfund von Domolos. JPMÉ 1956. 104-129.

Szigetvár-Zsibót (Pesti I. 87./1. Pécs, 1982. 452.)

Lelőhely azonosító: **25190**

Zsibót, hrsz.: 1395/2 - Nagy István, Szigetvár, Miklós u. 11. szőlője, az 1979-ben előkerült török kori pince és téglafal helyét eddig nem sikerült azonosítani, a helyszíni szemlét végző Lukácsy Gábor feljegyzése szerint innen 50 m-re 1972-ben került elő egy török kori épület alapfala, - „Török-rom” (Pesti I. 87./61. Pécs, 1982. 455.) - a terület sűrű török kori beépítettségére utalnak a környéken számos helyen – pl. Zsibót, Boronkay szőlő - előkerült téglák és épülettörmelékek

JPM Régészeti Adattár: 1808/84, 1786/84

Szigetvár-Turbék, Szőlőhegy

Lelőhely azonosító: **25193**

Szórvány római kori leletek ismertek a területről: ltsz.: JPM 680 szürke agyagbögére, ltsz.: JPM 713 agyagpohár

JPM Régészeti Adattár: 1781/84

Szigetvár határa, Görösgal puszta

Lelőhely azonosító: **25194**

Nádassy Elek egykori birtokán 1900 körül ásatás alkalmával **vonaldíszes, lengyeli, badeni, középkori** edénytöredékeket találtak, ezeket a szigetvári múzeumnak ajándékozták

JPM Régészeti Adattár: 1779/84

Szigetvár határa, Szekérfai dűlő (Pesti I. 87./532. Pécs, 1982. 468.)

Lelőhely azonosító: **25195**

Óskori edénytöredékek, hálónéhezékek, előkerülésük körülményét nem ismerjük

JPM Régészeti Adattár: 1775/84

Becefa (Pesti I. 87./91. Pécs, 1982. 457.) területén nincs nyilvántartott régészeti lelőhely.

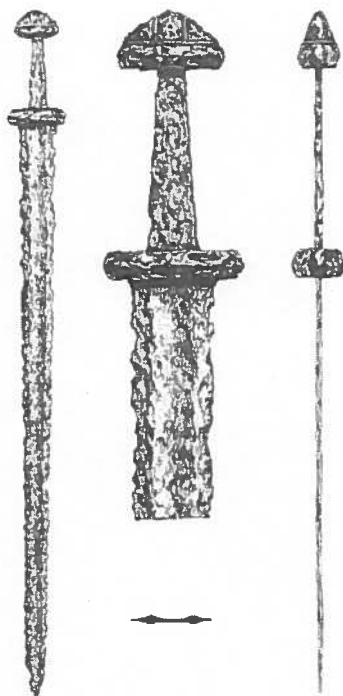
Régészeti leletek Szigetvárról:

Lelőhely azonosító: 25201-25207

Szigetvárról, közelebről meg nem határozható lelőhely(ek)ről a pécsi Városi Múzeum leltárába többek között **őskori** kőpenge agancstokba foglalva, **kelta** vas lándzsahegy, **római kori** bronz érme, vas ekepapucs, kétélű vas nyílhegy, üvegyöngy, hagymafejes bronz fibula, térdfibula, **avar kori** bronz veretek, csatkarikák, pasztagyöngyök, fülbevalók és vas fokok, **középkori és török kori** kályhaszemek, vas kapa, vas kés töredéke került.

Páratlan értékű az a kétélű egyenes vas kard, Petersen „T” típusú markolatgombja háromosztású, sodrott drót berakással, melyet Szigetvártól É felé, Mozsgóra vezető országút egyik parcellájában találtak 1910-1914 között. A lelet Hegyessy János főszolgabíró tulajdonában volt, majd Igmándy Hegyessy Géza testőrkapitány ajándékaaként jutott a Salamon gyűjteménybe, mely később a szigetvári múzeumba került.

Kora: X. sz. második fele – XI. sz. eleje

Ltsz.: 57.2.1.

A tárgyat a pécsváradai várból 2001-ben ellopták!

Irodalom:

Kiss Attila: Baranya megye X-XI. századi sírleletei. Magyarország honfoglalás és kora Árpád-kori temetőinek leletanyaga 1. Bp. 1983. 289-290.

Nagy Erzsébet: Búcsú a fegyverektől. Régmúlt kardok emlékezete. Pécsi Szemle 2002. tavasz 2-3.

Régészeti hatáselemzés

A város határában ismert régészeti lelőhely egyike sem azonosítható, területüket külterületen a művelési ág változásával járó bolygatások, a belterület határán a beépítések, közmű- és útépítéssel járó bolygatások veszélyeztethetik. Rendszeres régészeti terepbejárással meg kell határozni a lelőhelyek jellegét és kiterjedését.

Zsibót-Domolospusztá területén, a gazdag gót sír lelőhelye környékén és a Mozsgóra vezető országút mentén, a X-XI. századi vas kard (feltételezett) előkerülési helyén is fokozott figyelmet kell fordítani a földmunkák régészeti felügyeletére.

Szigetvár, Török temető hitelesítő ásátását az ott előkerült kelta leletek indokolják. Szerencsés lenne az erősség szerkezetének és területe beépítésének megismerésére Turbék rendszeres régészeti kutatása is.

A nyilvántartott, azonosítatlan régészeti lelőhelyek kiterjedését sem ismerjük, ezért a lelőhelyekkel szomszédos területek régészeti érdekű területnek minősülnek. A Vár területén földmunka csak megelőző régészeti feltárás után, a földsáncok és a vízesárcok mentén csak régészeti felügyelet mellett végezhető. Az **Óváros** teljes területe, az Újváros Bástya u. - Török ház körüli része, a Széchenyi u. mindkét oldala sűrűn beépített, az itt végzett földmunkák során biztosítani kell a régészeti megfigyelést, a szükséges megelőző régészeti feltárást. Pl. Szigetvár, Vár u. 12. : A jelenleg romos épület bontását követően, - a terület beépítése előtt - a lelőhely kiterjedésének meghatározására biztosítani kell a megelőző régészeti feltárást.

14.5. TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

14.5.1. Természeti területek

Az Almás-patak mentén húzódó gyepek és erdőfoltok, a vízfolyások, tavak természet közeli partjai. Érzékeny természeti terület Szigetvár közigazgatási területén a várostól északra elhelyezkedő fás legelő maradványa, amely a 2/2002 KöM-FVM rendeletben kiadott listán is szerepel.

14.5.2. Helyi jelentőségű védett természeti értékek

Helyi jelentőségű védett érték a „Szigetvári vár környéke” törzskönyvi száma 1/23/TT/4.

Szigetvári vár környéke: Zrínyi Miklós egykori harcának, a szigetvári várnak és környékének ma szépen kialakított park állít emléket. A műemlékvár falainak restaurálását elkezdték. A vár mögötti kis tó eliszapolódott. A területen őshonos fajokból álló erdőfoltok is előfordulnak. A park sétánya

platánfa sorral szegélyezett. A füves területek, sétautak gondozottak. A park csónakázótava elhanyagolt.

14.5.3. Védelemre érdemes természeti értékek

Vizes élőhelyek:

A vizsgálati területet átszabdáló vízfolyások és halastavak értékes vizes élőhelyek, amelyek az ökológiai hálózatnak az elemeit is alkotják. A tavakat nádasok szegélyezik, amelyek szintén a természeti értékeket gazdagítják.

Erdők, fás területek:

Az utakat szegélyező fasorok a településen belül és azon kívül összekötik a zöldterületeket, összefüggő zöldfolyosót teremtenek. A kisebb erdőfoltok a biodiverzitás, élőhelyek miatt értékek, egységes rendszerbe foglalva megőrzendők.

14.5.4. Tájhasználati konfliktusok

A település ÉNy-i erdőterületei közé ékelődött szántóföldjei alacsony AK értékűek, erózióra hajlamos domboldalon fekszenek, valamint tájképileg sem kedvezőek. Az Almás-patak mentén lévő szántóterület elveszi a teret a vizes élőhely elől, zavarja és szennyezi az intenzív mezőgazdasági művelés által.

A talaj érzékenysége és vizek szennyeződése, a nitrátosodás miatt kedvezőtlen a szántóföldi művelés Zsibóton, az erdőfoltok közt, valamint a vízfolyás mentén.

A mezőgazdasági telepek, kiszolgáló létesítmények, ipari üzemek nagy számban, elszórtan vannak a vizsgált területen. A települések beépítésre szánt területein belüli, és azok melletti gazdasági létesítmények korszerűtlenek, környezet- és esztétikai szennyező források.

A védőfásítás hiánya miatt a 6. sz. főút zavarja, szennyezi a települést. A gazdasági és különleges területhasználatú területeket nem veszi körül védőfásítás.

14.5.5. Rekreációs és zöldfelület hiányok

Szigetvár a Zselici Tájvédelmi Körzethez közel helyezkedik el, történelmi emlékekben gazdag, hévízzel rendelkező település, amelyek potenciális idegenforgalmi vonzerőt nyújtanak. Az Almás-patak parton nincs kialakított sétány, a történelmi belváros nyitott a közutas forgalom számára, a strand sem minőségileg sem területileg nem megfelelő, a gyógyvíz kihasználatlan. A város sportpályája belváros szívében helyezkedik el, ami a városképbe sem illik, és a más célú hasznosítást is akadályozza. A zöldfelületi rendszer esetlegessége a városképet rontja.

14.5.5. Helyi védett értékek

a) Lakóház utcai homlokzatai	Zrínyi tér 12.
b) Lakóház utcai homlokzatai	Zrínyi tér 11.
c) Lakóház utcai homlokzati részletei	Zrínyi tér 6.
d) Plébánia	Zrínyi tér 9.
e) Lakóház utcai homlokzata	Rákóczi utca 12.
f) Általános Iskola utcai homlokzata	Rákóczi utca 9.
g) Általános Iskola utcai homlokzata	Rákóczi utca 13.
h) Lakóház utcai homlokzata	Rákóczi utca 15.
i) Lakóház utcai homlokzata	Rákóczi utca 17.
j) Lakóház utcai homlokzata	Rákóczi utca 19.
k) Lakóház utcai homlokzata	Rákóczi utca 21.
l) Lakóház utcai homlokzata	Rákóczi utca 23.
m) Lakó- és üzletház utcai homlokzata	Kossuth tér 1/1, 1/2.
n) Lakóház utcai homlokzata	Kossuth tér 3.
o) Üzletház utcai homlokzata	Kossuth tér 4.
p) Lakóház utcai homlokzata	Vár utca 3.
r) Lakóház (Mihók-ház) utcai homlokzatai	Széchenyi utca 3.
s) Lakóház - kutatás szerinti elemei	Vár utca 12.
t) Turbékpuszta, Vermes kúria	
u) Városi Bíróság utcai homlokzata	József A. utca 14.
v) volt járási tanács épületének utcai homlokzata	József A. utca 16.

15. Közlekedés

15.1. HÁLÓZATOK ÉS HÁLÓZATI KAPCSOLATOK

A közúthálózat két csoportja az

- állami tulajdonú utak, amelyek az országos úthálózat tagjai, kezeljük a Magyar Közút Nonprofit ZRT Baranya Megyei Igazgatósága
- önkormányzati tulajdonú utak, a helyi úthálózat részei, kezeljük a Kisváros Városüzemeltetési Közhasznú Nonprofit KFT.

Egyes magánutak a közforgalom számára nyitva állnak. Ezek legismertebb tagjai a bevásárlóközpontok parkolói.

Az állami és önkormányzati valamint a közforgalom számára megnyitott magánutak egységes hálózatot alkotnak.

A város úthálózatának tengelye a 6-os főút eredeti nyomvonala. Ebből ágazik ki keleten és nyugaton is észak valamint dél felé egy-egy országút. Zsibót és Becefa szatellit-településrészek.

A belváros szűk áteresztőképessége miatt a 6-os út ezen szakaszát új nyomvonalra helyezték. Az országos úthálózatból törölt rész az önkormányzat tulajdonába került és a Szabadság u. valamint Almás-patak között forgalomcsillapított övezet lett.

Állami utak

- elsőrendű főút a 6-os út: József A. út keletről a régi 6-os elágazásáig, új útvonal a Dencsházi úti keresztezésig, majd tovább a vasút mentén, aztán északra kanyarodva a Széchenyi utcáig (az új szakaszoknak csak műszaki elnevezése van), Széchenyi utca az Almás-pataktól nyugatra, Görösgali út
- másodrendű főút a 67-es út: városhatártól a József A. utcáig (humán elnevezés nélkül), Dencsházi út
- összekötő út a 6607 jelű: Bajcsy-Zsilinszky u út
- 5808 jelű: Országút
- bekötő út a 66114 j. út: Fő út (Becefa)

66122 j. út: Igmándi u. (Zsibót)

58107 j. út: (Szentegát).

Az állami utak hossza: 8,8 km, területe 68 300 m².

Fontosabb önkormányzati utak, gyűjtőút kategóriában

József A. út a 6-os úti elágazástól a Dózsa Gy. utcáig; Turbéli út; Alapi G. u. a 67-es úttól a Szabadság u-ig; Szabadság u.; Petőfi S. u. a József A u-tól a Dandó közig; Dandó köz; Dózsa Gy. út; Sánc u. a József A u-tól a Szecsődi Máté utcáig; Szecsődi Máté u. Kossuth L. térig; Kossuth L. tér, Istvánffy M. u.; Batthyány u.; Basa u.; Szent István lakótelep elnevezés nélküli kelet – nyugat irányú útja; Hoboli út a Széchenyi úttól a Kárpátok útjáig; Kárpátok útja; Bem u.; Táncsics M. u. a Bem u. és Görösgali út között.

A helyi utak főbb statisztikai adatai

időszak	kiépített út hossza (km)	kiépítetlen út hossza (km)	kerékpárút hossza (km)	kiépített járda hossza (km)	kiépített út és tér területe (1000m ²)
2006	39,5	86,6			196,1
2007	39,5	86,6	1,8	46,2	196,1
2008	40,4	90,5	2,5	50,0	200,6
2009	40,4	90,5	2,5	50,0	200,6
2010	41,0	90,0	2,0	50,0	195,0
2011	40,5	90,5	2,5	50,0	195,4

forrás: KSH éves statisztikai adatok

forrás: saját szerkesztés

A lakóutcák vonalvezetése és útszélessége jelentősen eltérő attól függően, hogy mely történelmi korban alakultak ki. Az évszázados fejlődésű területeken keskenyek és esetenként kanyargósak, az új beépítések esetén (legyenek azok családi házas vagy lakótelepi tömbházak) egyenesek és szélesek.

Miklós utca

Bem utca

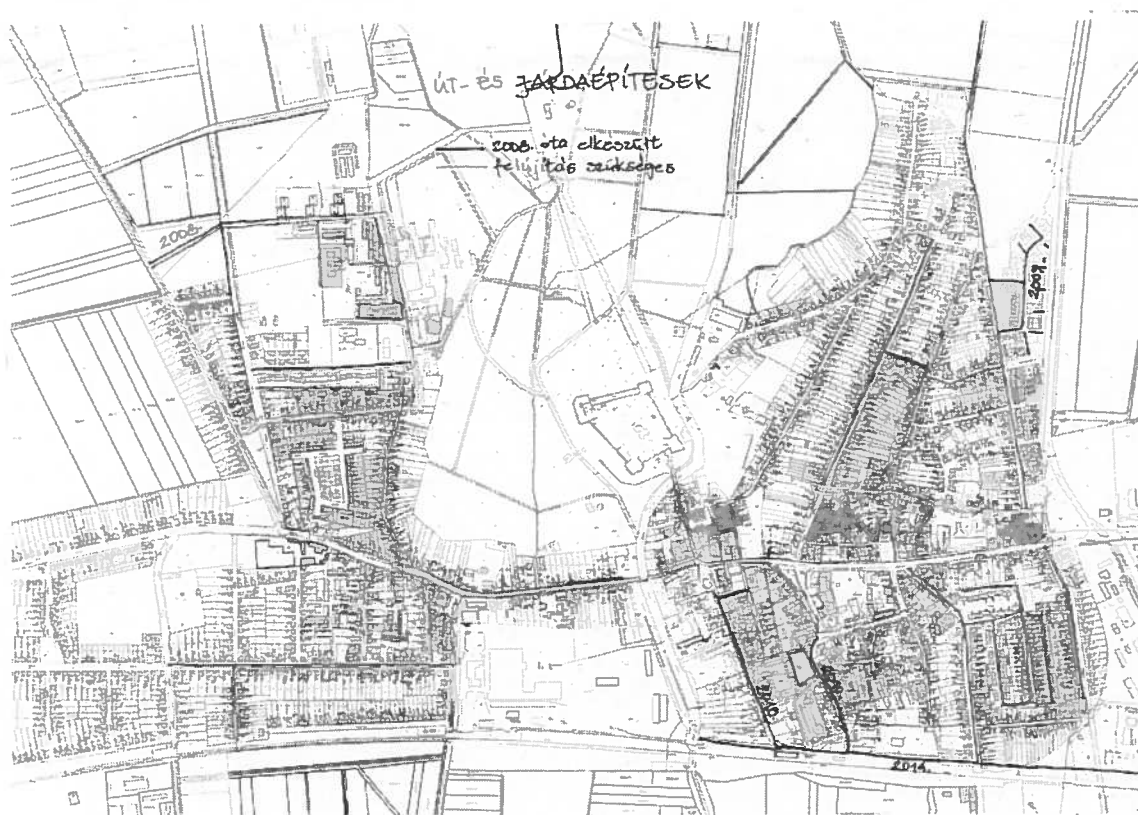
2012-ben a városban 9 közúti híd 519 m² felülettel és ugyancsak 9 gyalogoshíd 269 m² felülettel volt az önkormányzat tulajdonában.

A helyi utak üzemeltetésére és felújítására felhasznált költségek az utóbbi években az alábbiak szerint alakultak

2008	9,901	M Ft
2009	7,543	M Ft
2010	1,075	M Ft
2011	2,135	M Ft
2012	14,734	M Ft

(a 2010 – 2011. évek alacsony értékét a város akkori csődhelyzete indokolta)

Az út- és járdahálózat elmúlt éveiben történt felújításának fontosabb elemeit és a további szükségleteket az alábbi térkép ábrázolja

forrás: Szigetvár Önkormányzata, Kisváros Nonprofit KFT

15.2. KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS

Az állami utakon rendszeresen végeznek forgalomszámlálást illetve rövid távú forgalmi becsléseket. A 2008. és 2012. évi hivatalos kiadványokból az alábbi táblázatok közölnek tényadatokat és a vonatkozó műszaki előírás felhasználásával készített hosszú távú előrebecsléseket:

útszakasz	ÁNF* 2008		ÁNF* 2012		ÁNF* 2030
	összes	nehéz mot.	összes	nehéz mot.	összes
6. főút, 216+700 - 230+595**	10273	2441	8507	1257	kb. 11000
6. főút, 230+595 - 232+378	6526	2101	5961	1946	kb . 7700
6. főút, 232+378 - 233+566	11810	2944	10609	1343	15309
6. főút, 233+566 - 244+1311	2825	1212	2124	865	kb 2700
67. főút 0+000 - 4+485***	4275	668	4116	620	kb 5300
5808 ök. út 0+000 - 10+795	2629	225	2340	166	kb 2900
6607 ök. út 0+000 - 6+910	3462	336	3136	224	kb 3900
58107 bek. út 0+000 - 8+905	1415	271	1196	175	kb 1500
66114 bek. út 0+000 - 1+1020	567	110	478	70	kb 590
66122 bek. út 0+000 - 5+660	521	96	451	60	kb 560

* egységjármű/nap

**2012-ben: 218+177 - 230+595

***2012-ben: 0+000 - 1+681

6 főút nyugati szakasza

számlálóállomás: 233 km, érv. szak.: 232+378 - 233+566 km, felszorozott,

szgk	ktgk	autóbusz		tehergépkocsi					mkp	kp	lassú	össz	
		egyedül	csuklós	közös	nehéz	pótkocsi	nyerges	speciális				db/nap	E/nap
2012. évi adatok													
7718	1217	122	2	91	170	72	246	7	55	137	49	9886	10609
2030, előrevetítve													
10805	1704	128	2	151	282	120	408	12	64	137	49	13862	
10805	1704	148	5	378	705	300	1020	30	51	41	122		15309

forrás: Magyar Közút: az országos közutak keresztmetszeti forgalma
előrevetítés: saját számítás

A forgalomban részt vevő, szigetvári tulajdonú személygépkocsik aránya város lakosságához a település motorizációs szintjét mutatja. Ennek elmúlt 12 évi alakulása az alábbi:

év	lakónépesség	személygépkocsik száma	szgk/1000 lakos
2000	11471	2658	232
2001	11492	2762	240
2002	11392	2913	256
2003	11285	3093	274
2004	11240	3185	283
2005	11223	3218	287
2006	11103	3278	298
2007	10948	3307	302
2008	10900	3305	303
2009	10910	3251	298
2010	10868	3195	294
2011	10757	3154	293

forrás: KSH éves statisztikai adatok
fajlagos értékek: saját számítás

A helyi utak kialakított forgalmi rendjének főbb jellemzői:

- az útkereszteszések döntő többsége alá-fölérendelt
- a városmag keskeny utcái egyirányúak
- a sebességkorlátozások esetiek.

A Polgármesteri Hivatal részletes tanulmányt készített a város forgalmi rendjének felülvizsgálatára.

A közlekedés sajnálatos velejárója a közúti baleset. A város területén történt személyi sérüléses balesetek száma az elmúlt néhány évben

év	halálos db	súlyos sér. db	könnyű sér. db	összesen db	ebből: szem. gk. okozta, db
2005		3	13	16	5
2006		2	4	6	4
2007	1	10	11	21	15
2008	1	3	5	8	7
2009		11	4	15	8
2010		4	6	10	8
2011		8	19	27	16

forrás: KSH éves statisztikai adatok

15.3. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

15.3.1. közúti közlekedés

A helyközi közlekedés szolgáltatója a Pannon Volán ZRT, de más Volán társaságok is üzemeltetnek Szigetvárt érintő távolsági autóbusz-vonalakat. A legfontosabb irányokban munkanapokon közlekedő, átszállás nélküli kapcsolatot biztosító járatpárok száma:

- Kaposvár 6
- Pécs 20
- Sellye 3
- Barcs 5

A közszolgáltató üzem járműállománya vegyes összetételű. Legnagyobb az Ikarusz-típusok aránya, amelyek életkora 10 és 33 év közötti.

Az autóbusz-pályaudvar a 6-os út új nyomvonala mellett, a vasútállomástól közvetlenül északkeletre, az Istvánffy u. nyugati oldalán fekszik. 4 érkező, 7 induló és 16 tároló állással rendelkezik. Innen indulnak a helyi járatok is.

autóbusz-pályaudvar

A város helyi közforgalmú közlekedésének szolgáltatója is – az önkormányzattal kötött szerződés alapján a Pannon Volán ZRT Szigetvári Üzeme.

a szigetvári autóbusz-közlekedés 2012.évi összefoglaló adatai

	bázis	tény	%
hasznos km (ezer)	83	82	92,8
utasszám (ezer)	408	383	93,9
férőhelykm (ezer)	6 759	6 792	100,5
utaskm (ezer)	1 521	1 425	93,7
férőhely-kihasználás (%)	22,5	21	93,3
indított járatok száma (db)	10 957	10 825	98,8

forrás: a Pannon Volán beszámolója a 2012. évi közszolgáltatási tevékenységéről

A helyi közforgalmú közlekedés az autóbusz-állomásból kiindulónan 2014. február 1-től az alábbi 4 viszonylaton üzemel:

1 Autóbuszállomás – Szent István ltp. – Autóbuszállomás

Az északnyugati városrészt és a 6-os út nyugati szakasza menti területeket látja el.

1/A Autóbuszállomás – Szent István ltp. – Táncsics M.u.

Mindkét nyugati városrészt kiszolgálva biztosítja ezek belvárosi kapcsolatát is.

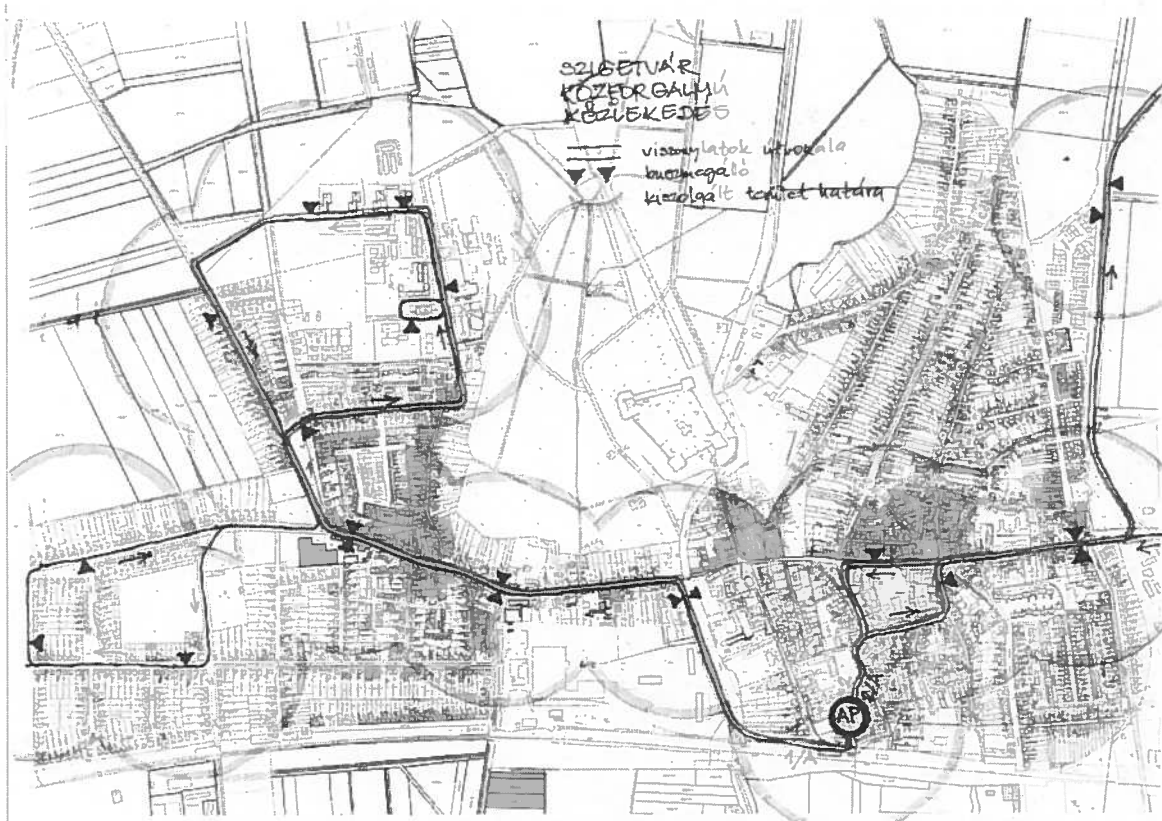
2 Autóbuszállomás - Zsibót, harangláb – Becefa, forduló

A város keleti és szuburbánus részeinek megközelítését biztosítja.

2/A Autóbuszállomás - Zsibót, harangláb – Becefa, forduló –József A. utca - Autóbuszállomás

Mint az előző, de Becefától a 6-os úton tér vissza a városba.

a vonalhálózat vázlatos rajza:

forrás: Pannon Volán adatszolgáltatása alapján saját szerkesztés

A megállóktól mért 300 méter távolság figyelembe vételével a város lakott területének döntő része ellátottnak minősül. Ennél nagyobb távolságra a Turbéli u. és a vár közötti régebbi beépítésű terület felső kétharmada fekszik a tömegközlekedési hálózattól.

A buszmegállók kialakítása és felszereltsége változó színvonalú..

A tarifarendszer az önkormányzat 2/2011. sz. rendelete szerint:

menetjegy	elővételen:	190,- Ft
autóbuszon:		250,- Ft
összvonalas arcképes havi bérletjegy:		3600,- Ft
tanuló / nyugdíjas összvonalas bérletjegy:		1565,- Ft

A becefai településrész jobb ellátása érdekében az Önkormányzat 2013 decemberében sikeresen pályázott minibusz beszerzésére.

15.3.2. Kötőtpályás közlekedés

Szigetvár vasúti kapcsolatát a 60. Gyékényes - Barcs – Szentlőrinc regionális vonal biztosítja. Ez a pálya Szentlőrincnél kapcsolódik a 40 Budapest (Kelenföld) – Pécs transz-európai vasúti áruszállítási hálózat (TEN-T) részét képező vasúthoz.

Szigetvár – Pécs között munkanapokon 10 vonatpár közlekedik. A 34 km-es távolságot 39-53 perc közötti idő alatt teljesítik.

Szigetvár – Barcs között pedig naponta 11 vonatpár. A távolság 30 km, az utazási idő 30-39 perc.

A vasútállomás a város észak-déli tengelyének déli végén fekszik. A közelben épült meg az autóbusz-állomás.

vasútállomás, felvételi épülete

15.4. KERÉKPÁROS ÉS GYALOGOS KÖZLEKEDÉS

A kerékpáros övezeten kívül korábban megépültek a város több pontján az elválasztás nélküli közös gyalog-és kerékpárutak. Ezek burkolata sétányaszfalt. A város úthálózatán egyébként nincs kerékpáros közlekedési tilalom.

Az országos utak városi szakaszán mért ill. becsült 2012. évi átlagos napi kerékpárforgalom az alábbi:

útszakasz	kp(db)	össz	kp(%)
6. főút, 216+700 - 230+595**	8	7734	0,1
6. főút, 232+378 - 233+566	137	9886	1,4
5808 ök. út 0+000 - 10+795	35	2230	1,6
6607 ök. út 0+000 - 6+910	11	3004	0,4
58107 bek. út 0+000 - 8+905	1	1034	0,1

forrás: Magyar Közút: az országos közutak keresztmetszeti forgalma

A sebességkorlátozott keskeny utcák kivételével a többi úttest mellett található régi építésű, burkolatfelvágásokkal tarkított járda.

A Zrínyi téren és a József A. valamint Széchenyi utcák betorkolló szakaszain kialakított gyalogos és kerékpáros övezet díszburkolatai a hatályos műszaki előírások szerint készültek.

gyalogos és kerékpáros övezet

15.5. PARKOLÁS

Mint minden organikusan fejlődött, történelmi múlttal rendelkező városban, Szigetváron is nagyobb a parkolási igény, mint a lehetőség a sűrűn beépült városrészekben. A probléma kezelésére, az országos érvényű előírások helyi sajátosságokat is figyelembe vevő alkalmazása érdekében Szigetvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete megalkotta a 3/2009. (III.06.) rendeletét, amely tartalmazza:

- építető által, gépjármű-várakozóhelyek (parkolóhelyek) létesítés saját telken,
- vásárló- és vendégforgalom, illetve ügyfelek számára szolgáló intézmények használatához kötött, saját telken belüli parkolóhelyek létesítésének szabályait,
- építető által megvalósítandó parkolóhelyek közterületen történő kialakítását,
- parkolóhelyek megváltását.

A parkolási idők rövidítése, a forgási sebesség növelése érdekében pedig az Önkormányzat Képviselő-testülete 2/2012 (I.20.) számon rendeletet hozott a Vár keleti oldalán fekvő valamint a Gyógyfürdő melletti várakozóhelyeken a fizető parkolás bevezetéséről. A parkolási díj:

- személygépkocsi esetén   100 Ft/ó vagy 500 Ft/nap
- autóbusz esetén   200Ft/ó vagy 1500 Ft/nap

A Polgármesteri Hivatal megrendelésére tanulmány készült a fizető parkolás területi kiterjesztésére.

16. Közművesítés

16.1. VÍZIKÖZMŰVEK

16.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó víz)

Egy adott térség közműhálózatának kiépítettsége nemcsak a terület gazdasági lehetőségeit határozhatja meg, hanem a lakosság életminőségére is alapvető befolyást gyakorol.

Baranya megye közműves ellátottsága aprófalvas település-szerkezete következtében kedvezőtlenebb az országosnál. Szigetvár helyzete e tekintetben jobb, vízellátás és szennyvízelvezetés kiépíttségében jó mutatókkal rendelkezik. A vezetékes vízellátás a megye minden településén, így Szigetváron is teljesen kiépült, s minden lakásban elérhető a városban. A vezeték hosszát és a bekapcsolt lakások arányát illetően nem történt számottevő változás az elmúlt években, bővülés az újonnan beépítendő ingatlanokhoz, illetve a csekély mértékű lakásépítésekhez kapcsolódott. Szigetvár közüzemi infrastruktúrája az utóbbi évek fejlesztéseinek köszönhetően jelentősen javult. Az elsődleges (egy km ivóvízvezeték-hálózatra jutó szennyvízcsatorna-hálózat hossza) és a másodlagos közműolló (az ivóvízvezetékbe és a szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások arányának különbsége) kiemelkedő mutatója is jelzi a város kedvező helyzetét.

Több önkormányzat által alapított 100 %-ban önkormányzati tulajdonú cég a SZIGET-VÍZ Kft. 1997-től üzemelteti a városi vízi- és szennyvízközműveket.

A település vízellátását kizárólag felszín alatti vízbázis biztosítja. A vízmű kutak a felső-pannon homokos összletben tárolt rétegvizekből táplálkoznak. A feltárt vízkészletekből II. osztályú rétegvíz kitermelése történik meg. A vízbázisok kapacitása jelentősen meghaladja a csökkenő tendenciájú vízfogyasztást.

A zónák tározóinak egy része az 1990-es évek előtti, lényegesen nagyobb vízforgalomra méretezettek. A tározók karbantartása, állapota jó.

A vezetékek anyaga a fektetés idejétől függő; öntöttvas, azbesztcement, PVC, illetve polietilén. A vezetékhalozat kb. fele műanyag vezeték (PVC, PE). Kiváltásra vár az 1940-es, -50-es években lefektetett azbesztcement vezetékek egészségügyi okokból, és acél vezetékek azok állapota miatt. A város vízfogyasztása az utóbbi 10-12 évben fokozatosan csökkent. A vízelosztó hálózat a korábbi nagyobb igényekre épült ki, ennek megfelelően kapacitás problémák nincsenek, a hálózati rekonstrukció folyamatos. A közüzemi vezetékhalozat mentén az oltóvíz ellátás a hálózatról általában biztosítható.

A 9/2002. (II. 22.) ÖTM rendelettel kiadott országos tűzvédelmi szabályzat alapján a mértékadó tűzszakasztól 100 m-es távolságon belül biztosítani kell a vízvezeték hálózatra telepített földfeletti tűzcsapon a vízvételezési lehetőséget, vagy 500 m-en belül a tűzivíz tárolót, illetve tűzcsapoknál az útfelületen a két nyomsávot. Fenti feltételek Becefa és Zsibót településrészen a szőlőhegyi dűlőkben nem teljesülnek. A nagyobb ipari üzemek technológiai vízigényüket egyre inkább saját vízműről biztosítják. Ezek részben rétegvízre, kisebb arányban talajvízre települtek.

Vízmű neve: Szigetvár – Hobol – Becefa – Zsibót - Mozsgó települési ivóvízmű

A vízi-közművek tulajdonosai:

Szigetvár Város Önkormányzata 7900 Szigetvár, Zrínyi tér 1.

Hobol Község Önkormányzata 7971 Hobol, dobó I. u.2.

Vízmű üzemeltetője: SZIGET – VÍZ KFT. (7900 Szigetvár, Gyár u. 1.).

Üzembe helyezés éve	Vízjogi engedély száma	Kelte
1986.	1135-13/2011-1036.	2011.09.26.

Vízmű adatai

Ellátott települések neve: Szigetvár (Becefa-Zsibót) város, Hobol és Mozsgó község.

Ellátott lakosok száma:

Szigetvár (Becefa-Zsibót):

- belterület: 10.910
- külterület: 410 fő

Mozsgó külterület:	117 fő
Hobol:	994 fő
Összesen:	12.431 fő

Feltárt vízkészlet mennyisége és minősége: 4620 m³/d, II. o. rétegvíz, tisztítással ivóvízként felhasználható.

Engedélyezett vízkivétel:

- vízhasználat jellege: közcélú
- vízkészlet típus és minőség: rétegvíz, tisztítással ivóvízként felhasználható
- engedélyezett vízmennyiség: 2247 m³/d

Ellátási forma: közkút, kerti csap, illetve házi bekötések.

Feltárt vízkészlet mennyisége és minősége: 4620 m³/d, II. o. rétegvíz, tisztítással ivóvízként felhasználható.

Engedélyezett vízkivétel:

- vízhasználat jellege: közcélú
- vízkészlet típus és minőség: rétegvíz, tisztítással ivóvízként felhasználható
- engedélyezett vízmennyiség: 2247 m³/d

Ellátási forma: közkút, kerti csap, illetve házi bekötések.

A szigetvári vízmű telepen a III/A., V/A. kutak nyersvize kerül tisztításra. A VI., VII., VIII., és a IX. sz. kút tartalék. A vízkezelő technológia gáztalanításból, vastalanításból és ammónium-ion eltávolításból áll. Szigetvár város belterületén található II. sz. kút kapacitási és vízminőségi problémák miatt nem üzemel. A víztisztító berendezés: 2 db párhuzamosan kapcsolt FERMASICC SPECIAL típ. vastalanító tartály ($Q_{\max}=92$ m³/h, $d=2800$ mm), 1db légtartály ($d=1100$ mm, $V=3,2$ m³) és 2db BDS 15H típ. kompresszorból épül fel, amelyek közül egyik melegtartalék. A kompresszor biztosítja a vastalanításhoz és a gáztalanításhoz és a visszaöblítéshez szükséges

technológiai levegőt. A nyersvíz ammónium-ion tartalmának eltávolítása törésponti klórozással, majd deklórozással történik. A szükséges klórgáz mennyiséget a vízmű telepen elhelyezett - ADVANCE 201 típusú klórgáz adagoló berendezésekkel juttatjuk a nyersvízbe.

Az ammónium-ion mentesítés során felszabaduló szabad klórmennyiséget, és a klórozás melléktermékeinek eltávolítását a 4 db aktívszén adszorbens ($Q_{\max}=92 \text{ m}^3/\text{h}$, $d=1600 \text{ mm}$) végzi el. A tisztított víz a kutak szivattyúi által, a vastalanító és a deklórozó berendezéseken keresztül jut a térszíni tárolókba. A tároló medencékből klórgázos utófertőtlenítés után, hálózati szivattyúk továbbítják a vizet a városi elosztóhálózaton keresztül a $V_h=250 \text{ m}^3$ -es víztoronyba. A vastalanító tartályok szűrőtöltete és az adszorbensek hetente 2 alkalommal levegővel, illetve nyersvízzel visszaöblítésre kerülnek. A berendezésekről lekerülő zagyvíz a $V_h=100 \text{ m}^3$ -es vasizap ülepítőbe áramlik, innen a dekantált víz - a szükséges tartózkodási idő biztosítását követően – a megszakító tároló túlfolyó-, illetve ürítő vizeivel együtt a Malom-árokba kerül.

→ A becepai I. sz. vízmű telepen az I. sz. fúrt kút nyersvize kerül tisztításra, vastalanításra. A víztisztító technológia: FERMASICC SPECIAL típusú vastalanító tartály ($Q_{\max}=36 \text{ m}^3/\text{h}$, $d=2200 \text{ mm}$), 1 db légtartály ($d=800 \text{ mm}$, $V=1000 \text{ l}$) és 2 db AL 11-20-21 A típusú légkompresszor. A kezelt víz fertőtlenítése NaOCl oldattal történik, majd a helyszíni $V_h=50 \text{ m}^3$ -es térszíni tároló medencébe kerül. Innen átemelő szivattyú juttatja a községi ivóvíz elosztóhálózaton keresztül a becepai $V_h=50 \text{ m}^3$ -es aquaglóbuszba. A vastalanító tartály szűrőtöltete hetente egyszer levegővel, illetve hálózati vízzel visszaöblítésre kerül.

A berendezésekről lekerülő zagyvíz a $V_h=50 \text{ m}^3$ -es vasizap ülepítőbe áramlik, innen a dekantált víz - a szükséges tartózkodási idő biztosítását követően – a megszakító tároló túlfolyó-, illetve ürítő vizeivel együtt a községi csapadékvíz elvezető árokba kerül.

→ A becepai II. sz. vízmű telepen a XI. sz. fúrt kút nyersvize kerül tisztításra. A vízkezelő technológia: 2 db párhuzamos üzemű CHRIST FERMASTIL 2500 típusú vas-, és mangántalanító berendezés ($Q_{\max}=90 \text{ m}^3/\text{h}$, $d=2500 \text{ mm}$), 1 db KAESER 840-100 típusú

légkompresszor. A szűrőberendezés üzeme teljesen automatikus, PLC által vezérelt. A nyersvíz vastartalmának oxidálása technológiai levegő hozzáadásával történik.

A vízben oldott vasionok a vízben oldott oxigén hatására, a mangánionok érintkezve a BIRM szűrőanyag magasabb oxidációs fokú felületével oxidálódnak, és a vízben gyakorlatilag oldhatatlan csapadékként szilárd-folyadék fázisátválással eltávolításra kerülnek a rendszerből. Utófertőtlenítés céljából a kezelt vízhez **Grundfos DMS 2-11 típ. ($Q_{max}=2,5$ l/h, $H_{max}=11$ bar)** vegyszeradagoló szivattyúval nátrium-hipokloritot adagolás történik.

A tartályok töltetének regenerálása szűrt vízzel, a telepi nyomásfokozó aknában elhelyezett **Grundfos CR 64-3 típ.** szivattyú segítségével kétnaponta történik. A zagyvíz a $V_h=35$ m³-es vasiszap ülepítőbe kerül, innen **Grundfos AP 51.65.22.3 típ.** ($Q=2,0$ l/s, $H=18$ m) átemelő szivattyú juttatja a vízműteleptől nyugatra húzódó meliorációs árokba. A fertőtlenítést követően a szűrt víz a helyszíni $V_h=200$ m³-es vasbeton, tároló medencébe kerül. Innen a vízműtelepen létesített átemelő aknában lévő szivattyú juttatja a szigetvári ivóvíz elosztóhálózaton keresztül a $V_h=250$ m³-es víztoronyba. A nyomásfokozó aknában elhelyezett harmadik átemelő szivattyú segítségével lehetőség van Becefa-Zsibót települések ivóvíz elosztóhálózatba történő betáplálásnak.

Vízszállító rendszer

Az ivóvíz elosztóhálózat kör- és ágvezetékéből álló rendszer: Dk 110, Dk 90, Dk 63, NÁ 80, NÁ 100, NÁ 125, NÁ 150, NÁ 200, NÁ 250, NÁ 300 mm belső átmérővel, és 2"-os - 3/4"-os házi bekötővezetékekkel. A gerincvezeték anyaga: acél, azbesztcement, PE, és KM PVC cső, a házi bekötővezetékek anyaga hg. acél, vagy KPE. 5 nyomászónás a kiépített rendszer.

Az ivóvíz elosztóhálózat hossza anyag és átmérők szerint

- gyűjtő vezeték

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 200	acny.	2542
NÁ 150	acny.	1743
NÁ 125	acny.	211
NÁ 100	acny.	1043
NÁ 80	acny.	361

- Szigetvár

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 300	acny.	620
NÁ 250	acny. - PVC	1078
NÁ 200	acny.	360
NÁ 150	acny. - PVC	2632
NÁ 125	acny. - PVC	1330
Dk 110	KPE	1417
NÁ 100	acny. - PVC	17801
NÁ 80	acny. - PVC	9758
NÁ 60	acél	385

- Szigetvár - Becefa

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 300	KM PVC	2933
NÁ 150	KM PVC	1245

- Becefa

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 100	KM PVC	3796
NÁ 80	KM PVC	1854

- Zsibót

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 100	KM PVC	1458
NÁ 80	KM PVC	4118

- Szigetvár - Hobol

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 150	KM PVC	2550

- Hobol

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 100	KM PVC	1946
NÁ 80	KM PVC	6370

- Becefa – Zsibót - Mozsgó külterület

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
Dk 110	PE	17188
Dk 90	PE	2709
Dk 63	PE	2685
Dk 40	PE	1664
Dk 32	PE	2389
Dk 25	PE	135

Zónák, nyomásviszonyok, túlfolyó –illetve üzemi vízszintek

Az ivóvízmű nyomásviszonyai a terepadottságoknak megfelelően elhelyezett $V_h=250$ m³-es szigetvári víztorony, a $V_h=50$ m³-es becefai aquaglóbusz, a zsibóti hidrofor tartály, a $V_h=50$ m³-es mozsgói aquaglóbusz, valamint a becefai II. sz. nyomásfokozó egység által dominánsan meghatározottak. Az üzemi nyomásérték valamennyi területen az előírt 1,5 – 6 bar közötti nyomáshatáron belül van.

Tárolók, átemelők

Szigetvár vízmű telepen 1 db 2 rekeszes, 2x500 m³-es vb. tároló medencében történik az ivóvíz ideiglenes tárolása. Innen klórgázos utófertőtlenítés után, hálózati szivattyúk nyomják a vizet a városi ivóvízhálózaton keresztül a 250 m³-es víztoronyba.

A hálózati szivattyúk típusai:

- 2 db **GRUNDFOS CR 90-3-2** típ. blokkshivattyú, (Q= 1500 l/s, H= 52,60 m).

A becefai I. sz. vízműtelepen a tisztított víz egy 50 m³-es térszíni tároló medencébe kerül a vastalanító berendezésen keresztül. Az víztároló medencéből 1 db **Grundfos SP 14A-10** típ. és 1 db **Grundfos SP 8A-12** típ. tokozott búvárszivattyú szállítja az ivóvizet Becefa és Zsibót községek ivóvízhálózatába, illetve tölti az 50 m³-es becefai aquaglóbust. A zsibóti magaspontokra 1 db **Vogel 31 TF 17 F** típ. helyi átemelő szivattyú, és 1 db **hidrofor tartály** biztosítja a szükséges vízmennyiséget, valamint a megfelelő hálózati nyomást.

A becefai, zsibóti és mozsgói külterületi ingatlanok tartalék vízbázisát a becefai aquaglóbusz a község ivóvíz elosztóhálózatán keresztül biztosítja. Az ingatlanok vízellátása a területi elhelyezkedésből adódóan kétféleképpen történik.

A becefai külterület ivóvízellátását 2 db **Grundfos CR 5-9** típ. és 1 db **Grundfos CR 3-10** típ. szivattyúból álló frekvenciaváltó vezérlésű szivattyú csoport végzi.

A zsibóti és a mozsgói külterületi ingatlanok vízellátását, valamint az elosztóhálózaton előírt nyomásértéket a mozsgói aquaglóbusz biztosítja. A szükséges vízmennyiséget 3 db **Grundfos CR 5-20** típ. szivattyúból álló átemelő egység szállítja a magastárolóba.

A becefai II. sz. vízműtelepen a tisztított víz egy 200 m³-es vasbeton, tároló medencébe kerül a vas-, és mangántalanító berendezésen keresztül. Az víztároló medencéből egyik ágon 1 db **Grundfos CR 64-3** típ. átemelő szivattyú szállítja az ivóvizet Szigetvár- Hobol települések ivóvízhálózatába, illetve tölti a 250 m³-es szigetvári víztornyot. A másik nyomóágon – szükség esetén - 1 db **Grundfos CR 5-9** típ. nyomásfokozó szivattyú továbbíthatja az ivóvizet, Becefa és Zsibót községek ivóvízhálózatába, illetve tölti az 50 m³-es becefai aquaglóbust.

Működtetés jellemzői

A ivóvízmű automatikus üzemben és kézi üzemmódban is működtethető. Üzemszerűen természetesen automatikus üzemben dolgozik a vízellátó rendszer. A szigetvári vízműtelepen kábeles vezérléssel a tároló szintje vezérli a kutak automatikus indítását, míg a víztorony aktuális szintje indítja, vagy leállítja a hálózati szivattyúkat.

A szigetvári víztorony – szigetvári vízmű telep, becefai I. sz. vízmű telep – becefai II. sz. vízmű telep, valamint a becefai aquaglóbusz – becefai külterületi nyomásfokozó között jelzőkábel van kiépítve. Egyébként a teljes rendszerben URH-s folyamatirányítás működik.

Kapacitások

Szigetvár Vízműtelep mértékadó kapacitása, a víztisztító berendezés 22 órás üzeme alapján **1.056 m³/d**, a Becefa II. sz. vízműtelep mértékadó kapacitása a XI. sz. kút búvárszivattyújának 22 órás üzeme alapján **1.320 m³/d**, a Becefa II. sz. vízműtelep mértékadó kapacitása az I. sz. kút búvárszivattyújának 22 órás üzeme alapján **308 m³/d**. A vízműtelepek összesített mértékadó kapacitása **3.652 m³/d**, tehát az ivóvízmű a 21/2002. (IV. 25.) KöViM rendelet 1. számú melléklete alapján az 500 - 3000 m³/nap kapacitású, felszín alatti vízbázisra telepített vízművek kategóriájába tartozik.

Vízbázisvédelem

A vízigények kielégítése érdekében a vízgazdálkodással szemben támasztott társadalmi elvárások, környezetvédelmi és közegészségügyi követelmények egyaránt megkívánják a vízkészletek mennyiségi és minőségi védelmét. Ez, a mennyiségi védelem tekintetében azt jelenti, hogy a felszín alatti vizek víznyomásszint csökkenését meg kell akadályozni, a vízadó réteg regenerálódását biztosítani kell, valamint a vízkivétel és az utánpótlódás egyensúlyát úgy kell kialakítani, hogy a felszínközeli vizek nyugalmi szintje – az ivóvíztermelések szűkebb környezetétől eltekintve – ne csökkenjen az emberi beavatkozás miatt tartósan a természetes sokéves átlag alá.

Közcélú vízi létesítmény létesítéséhez, üzemeltetéséhez, vagy ilyen célt szolgáló vízhasználathoz, továbbá a jövőbeni ivóvízellátás célját szolgáló vízbázisok védelme érdekében védőidomot, védőterületet, védősávot kell kijelölni, melynek méretezése a hidrogeológiai adottságoktól, valamint a vízi létesítmény kapacitásától függ. A védőidommal, védőterülettel, vagy védősávval érintett ingatlanok használatában a védelem érdekében elkerülhetetlenül szükséges a használati korlátozások bevezetése, mely vonatkozhat a vízi létesítmények közelében lévő fogyasztókra is.

Környezetvédelem

A vízgazdálkodás terén érvényesítendő az az elv, miszerint egyensúlyt kell kialakítani a társadalmi igények, szükségletek kielégítése, és a víz – mint környezeti érték – mennyiségi és minőségi megőrzése között.

Mint azt az 1995. évi LIII. Törvény, a Környezetvédelmi törvény is kimondja, minden környezeti elemet – így a vizet is – önmagában, a többi környezeti elemmel alkotott egységben, és az egymással való kölcsönhatás figyelembevételével kell védeni.

A társadalom ivóvízellátását szolgáló tevékenységek végzése során kiemelkedő környezetvédelmi feladat az üzemelő vízbázis védelme. Ez, a mennyiségi védelem tekintetében azt jelenti, hogy a felszín alatti vizek víznyomásszint csökkenését meg kell akadályozni, a vízáadó réteg regenerálódását biztosítani kell, valamint a vízkivétel és az utánpótlódás egyensúlyát úgy kell kialakítani, hogy a felszínközeli vizek nyugalmi szintje – az ivóvíztermelések szűkebb környezetétől eltekintve – ne csökkenjen az emberi beavatkozás miatt tartósan a természetes sokéves átlag alá.

A víz minőségi védelmét tekintve, a víztermelés következtében előálló új hidraulikai viszonyok miatt nem következhet be kedvezőtlen irányú minőségi változás.

A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási művek védelmével kapcsolatos előírásokat a 123/1997. (VII. 18.) Kormányrendelet rögzíti. A 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezés méréséről rendelkezik.

A víztisztítás technológiai folyamata során hulladékként keletkezhetnek olyan anyagok, melyek kezelését környezetszennyezést kizáró módon meg kell oldani.

Az 1135-13/2011-1036. iktatószámú Határozat 3.11. pontja értelmében a vasiszap ülepítőből elfolyó használt víz minőségének ki kell elégítenie a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 2. számú mellékletében meghatározott 3. Időszakos vízfolyás vízminőség-védelmi területi kategória kibocsátási határértékeit az alábbiak szerint:

Összes vas ≤ 10 mg/l

Összes mangán ≤ 2 mg/l

Összes lebegőanyag ≤ 50 mg/l

16.1.2. Szennyvízelvezetés

A városban a szennyvízcsatorna-ellátottság kiemelkedően jó, teljes körűen kiépített, ami országos viszonylatban is kedvezőnek számít. A környezetkímélő szennyvízkezelést lehetővé tevő közcsatorna-hálózat jelentősen bővült az ezredfordulót követő években. A fejlesztések eredményeként a korábban ellátatlan városrészeket is bekapcsolták a hálózatba, minden lakást rákötötték a csatornahálózatra.

A csatornahálózat hossza teljes egészében elválasztó rendszerű, mely lehetővé teszi a szennyvíz és a csapadékvíz külön történő gyűjtését és kezelését. Környezetvédelmi szempontból szintén kiemelkedő jelentőségű, hogy a városban keletkező szennyvíz teljes mértékben (az EU előírásaihoz igazodva biológiai fokozattal is) tisztításra kerül.

Szennyvízmű neve: Szigetvár (Becefa-Zsibót) település szennyvízelvezető hálózata és kommunális szennyvíztisztító telepe.

A vízi-közművek tulajdonosai:

Szigetvár Város Önkormányzata 7900 Szigetvár, Zrínyi tér 1.

Üzembe helyezés éve	Vízjogi engedély száma	Kelte
1981.	6181-10/2010-149.	2010.08.18.

Szennyvízmű adatai

Ellátott település neve: Szigetvár-Becefa-Zsibót

Ellátott lakosok száma:

Szigetvár	10.512 fő
Becefa	164 fő
Zsibót	135 fő
Domolospusztá	10 fő

Turbékpusztza, Idősek Otthona 10 fő

Összesen: 11.066 fő

Szennyvízelvezető és tisztító rendszer adatai

Csatornázás rendszere: elválasztott csatornarendszer.

Csatornahálózat ismertetése: gravitációs hálózat, nyomás alatti szakaszokkal.

Csatornahálózat műszaki adatai:

Bekötések száma: 3.386 db.

A csatornahálózat hossza - Szigetvár Város

gravitációs gerincvezeték:

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 300	beton	626
NÁ 300	azbesztcement	8964
NÁ 300	KG PVC	2289
NÁ 200	azbesztcement.	2139
NÁ 200	KG PVC	26767
NÁ 200	kőagyag	2425

bekötő vezeték:

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 150	beton	170
NÁ 150	azbesztcement	774
NÁ 150	KG PVC	16215

nyomás alatti gerincvezeték:

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 300	azbesztcement	1870
NÁ 300	acél	70
NÁ 200	KM PVC	871
NÁ 160	KM PVC	60
NÁ 150	acél	367
NÁ 150	azbesztcement	26
NÁ 120	KM PVC	40
Dk 110	PE	687
NÁ 100	KM PVC	326
Dk 90	PE	574
NÁ 80	KM PVC	298
Dk 63	PE	559
Dk 32	PE	493

A csatornahálózat hossza – Becefa - Zsibót településrészek

gravitációs gerincvezeték:

Becefa

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 200	KG PVC	1309

Zsibót

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 200	KG PVC	1232

Domolospusztá

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
NÁ 200	KG PVC	96

nyomás alatti gerincvezeték:

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
Dk 110	PE	4296
Dk 90	PE	1349
Dk 63	PE	3901

nyomás alatti bekötővezeték:

Átmérő	Anyag	Hossz (fm)
Dk 63	PE	317

Szigetvár Városban 7 db MOBA típusú áttemelő, 11 db közterületi áttemelő, valamint 12 db házi áttemelő üzemel, Becfa – Zsibót településrészekben 4 db közterületi áttemelő és 1 db házi áttemelő üzemel

Települési folyékony hulladék: bevezetése, illetve fogadása a szennyvízelvezető hálózaton nem történik.

Szennyvíztisztító telep fő adatai

Tisztítótelep mértékadó kapacitása: 4000 m³/d hidraulikai tisztítókapacitást jelent, ami 25.333 LE-t jelent, magába foglalva a **100 m³/d** szippantott szennyvíz fogadását és -tisztítását is.

A szigetvári kistérség részét képező – alábbiakban rögzített – településeken keletkező kommunális szennyvíz a Szigetvári Szennyvíztisztító Műbe kerül bevezetésre.

A települési elvezető hálózatok alapadatait az alábbi táblázat rögzíti.

Ellátott település	Csertő	Szentegát
Üzemeltető neve, székhelye	Csertő Önkormányzati Kommunális Szennyvíz-üzemeltető Intézmény 7931 Csertő, Kossuth tér 6.	Szentegát Önkormányzati Kommunális Szennyvíz-üzemeltető Intézmény 7915 Szentegát, Almás u. 90/1 hrsz.
Vízjogi üzemeltetési engedély száma	7915-9/201-6318.	403-14/2012-6590.
Vízikönyvi szám	B. LXIV/106-XI.	B. LXIV/201.
Vízjogi üzemeltetési engedély érvényessége	2015. 12. 31.	2027. 10. 31.
Ellátott lakosok száma	373 fő	277 fő
Bekötések száma	174 db	138 db
Csatornázás rendszere	Elválasztott, gravitációs csatornarendszer, nyomás alatti szakaszokkal.	Nyomás alatti szennyvízelvezető hálózat, Csorba féle szabadalom alapján kialakítva.
Csatlakozási pont Szigetvár Város szennyvízrendszeréhez	József A. u. fogadó akna	Szigetvár Szennyvíztelep, fogadó akna.

Elvezetett szennyvíz mennyisége, minősége

A 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 5. §-ában rögzítettek alapján, hivatkozott rendelet 4. sz. mellékletében felsorolt határértékek szerinti szennyvíz, **1450 m³/d** átlag, illetve **2300 m³/d** csúcsterheléssel. Mérgező anyagokat illetve nagyobb mennyiségű káros anyagot kibocsátó üzemek a területen nem működnek.

Szennyvíztisztító telep technológiája, műtárgyai, berendezései

A szennyvíztisztító telep tisztítási technológiája:

A tisztítási technológia anaerob és anoxikus tereket is alkalmazó eleveniszapos aerob eljárás. Ennek lényege, hogy a szennyvíz magas fokú mechanikai tisztítás után sorba kapcsolt eleveniszapos reaktorokban, anaerob, anoxikus- és aerob körülmények között tisztul meg. Az anaerob térben a szennyvíz szerves anyag tartalmának egy részét az utóülepítőből visszavezetett iszapleplek sejtjei akkumulálják, miközben a mikroorganizmusok sejtjeiből a bennük tárolt polifoszfát – energianyerési céllal – ortofoszfát formában beoldódik a szennyvízbe.

Az anaerob tér igen sok előnyös tulajdonsággal bír a technológiai láncban:

- jól felveszi a lökészerű terheléseket,
- kedvez a jó iszapülepedést biztosító pelyhes baktériumok elszaporodásának,
- jelentősen részt vesz a szerves anyag lebontásában, így vele energia takarítható meg,
- benne kisebb az eleveniszap szaporodási sebessége, ezért kevesebb fölösizap képződik.

Az anoxikus tér hivatott az oda érkező, szerves anyagban még viszonylag gazdag szennyvíz, és az aerob térből oda visszaforgatott nitrátban gazdag szennyvíz biológiai

denitrifikálására. Ebből a térből a nitrát nitrogéngáz formában közvetlenül a légtérbe távozik. Mind az anaerob, mind az anoxikus tereket a kiülepedés megakadályozása végett folyamatosan keverni szükséges.

A sorba kapcsolt anaerob (anoxikus) terekből a szennyvíz az aerob terekbe folyik. Itt a baktériumok az anaerob terekben magukba akkumulálódott szerves anyagot, továbbá az aerob térben még szabadon található szerves anyagot oxidálják. Az oxidáció során a szerves anyagból szén-dioxid, víz és energia keletkezik; az energiát a megnövekedett tömegű mikroorganizmusok a sejten belül polifoszfát formában elraktározzák. Ehhez a polifoszfát felépítéshez az időközben megszorodott sejtek a szennyvízből felveszik az ott található (a nyers szennyvízzel a szennyvíztisztító telepre érkezett, illetve az anaerob térben beoldódott) ortofoszfátot, azaz biológiai úton magukba építik a szennyvíz foszfor tartalmát. Így a szennyvíz foszfát tartalma lecsökken, az eleveniszap foszfor tartalma, pedig megnő.

A következő lépés a kezelt szennyvíz és az eleveniszap utóülepítéssel való szétválasztása, valamint egy megfelelő fölősiszap elvétellel a foszfor eltávolítása a tisztító rendszerből.

Az aerob tér – a hagyományos eleveniszapos szennyvíztisztítási technológiának megfelelően – itt is biztosítja a szennyvíz ammónia tartalmának nitráttá történő átalakítását, azaz a nitrifikációt, hogy azután ezt a nitrátot az anoxikus térbe visszavezetve ott azt – a fent már leírtak szerint – denitrifikálni tudjuk.

A Szigetvári szennyvíztisztító telep a fentieken túl 100 m³/nap nagyságrendig biztosítja a szippantott szennyvíz fogadását és tisztítását. A szippantott szennyvíz a tisztító sor elejére az anaerob I. medencébe kerül.

A szennyvíztisztító telepen a fölősiszap iszapsűrítőre, majd egy mobil szalagszűrőprésre kerül, illetve szükség esetén az iszapszikkasztó ágyakra is kijuttatható víztelenítési céllal. A telep technológiai csurgalékvizeket, továbbá a telep szociális szennyvizeit a gépi rácsra vezetik, ahonnan tovább kerülve részt vesznek a teljes tisztítási folyamatban.

A kommunális szennyvíz kezelésének folyamata:

- Gépi rács

Zárt, vas aljzatú, téglá és beton felépítményű, kétszintes épület. Itt található a fűvógépház, a rács – gépház, a kazánház és az irányító központ.

1+1 db AG 1 típ. ($N_m = 0,75 \text{ kW}$) rács van beépítve.

Funkciója: A két nyomóvezetéken érkező nyers szennyvíz, valamint az ide átemelt telepi csurgalékvizek mechanikai megtisztítása.

Működése: Automatikus, a vele kapcsolatban lévő végátemelő szivattyú üzemeltetéséről vezérelt. A csurgalékvizek rácsra vezetése automatikusan történik. A rácsszemét a gyűjtővályún keresztül, rácsszemétyűjtő konténerbe jut. A szennyvíz a rácsokat gravitációsan hagyja el, és folyik a homokfogó mőtárgyra.

- Homokfogók

2 db 45 m^3 -es nyitott acéltartály, $6000 \text{ m}^3/\text{d}$ kapacitással.

Funkciója: A rácsokról érkező szennyvízben lévő homok leválasztása.

Működése: A homok a mőtárgy zompjában összegyűlik, míg a szennyvíz a berendezés tetején lévő bukóvályún át gravitációsan távozik. A homok kitermelés szakaszos, gravitációs úton történik. A homokfogóról a szennyvíz az egyesített biológiai egységre kerül.

- Egyesített biológiai mőtárgy

Előre gyártott vb. elemekből készült nyitott mőtárgyak.

Részei: anaerob, anoxikus és aerob terek.

- Anaerob terek

$V_h = 4 \times 60,3 \text{ m}^3 = 241,2 \text{ m}^3$, 4x1 db ABS RW 15-4 keverővel, $N_m = 1,95 \text{ kW}$, $T = 1,45 \text{ h}$.

Funkciója: Itt történik a mechanikailag szűrt szennyvíz szervesanyag-tartalma egy részének iszappelyhek sejtjei által történő akkumulálása, miközben a mikroorganizmusok sejtjeiben tárolt polifoszfát ortofoszfát formájában beleoldódik a szennyvízbe.

Működése: A szennyvizet a 4 db anaerob tér közül a másodikba, míg az utóülepítőből származó iszaprecirkulációt az elsőbe vezetik. A négy térre osztott medencében a szennyvíz-átvezetés az alsó fal-áttöréseken történik. A kiülepedés megakadályozására mindegyik térrészben állandó üzemű keverő működik.

- Anoxikus és aerob terek

Anoxikus térrész

$V = 3 \times 125 \text{ m}^3 = 375 \text{ m}^3$; 3 x 1 db ABS RW 30-4 keverővel; $T = 2.30 \text{ h}$

Anaerob térrész

$V_2 = 1 \times 377 \text{ m}^3 + 3 \times 252 \text{ m}^3 = 1133 \text{ m}^3$; $T = 6.80 \text{ h}$

Funkciójuk: a szennyvíz denitrifikálása, valamint az anaerob térben felvett szerves anyag, és az ott, ill. az anoxikus térben még felvételre nem került szerves anyagok oxidációjához szükséges feltételek biztosítása.

Működésük: A medencerészek közötti vízátvezetés a válaszfalak alján kialakított faláttöréseken történik. Az anoxikus terek állandó üzemű keverőkkel vannak ellátva. A műtárgy levegőztető térfelébe a medence aljára gumimembrános, finombuborékos elemeket telepítettek, ezek szintén állandó üzeműek. A lefektetett légelosztó csőhálózatok a levegő gerincvezetékéről vannak megtáplálva. Az aerob medencék léggelátása 3 db beépített fúvó segítségével történik.

Levegőztető elem: 412 db JAEGER HD 340 típusú tányérmembrános diffúzor.

Fúvógépház: Hick-Hargreaves 4052-08/7 típusú.

Az aerob tér végéhez egy átemelő szivattyú van beépítve, amely a biológiai tisztítóegység belső recirkulációját biztosítja.

A szivattyú típusa: Flygt CP 3102 LT 441. Az üzemelés során biztosítani kell az anaerob és anoxikus terekbe a megfelelő recirkulációk 24 órán keresztül folyamatoságát.

A levegőztetett szennyvíz gravitációsan jut az utóülepítő műtárgyra. Az anox III. és aerob I., valamint az aerob II. és aerob III. medencerészek között zsiliptolózárak biztosítják a reaktorterek szükség esetén történő egymástól való elválasztását.

- Utóülepítő

DORR típusú, nyitott, helyszínen készült vb. műtárgy, KFK-U 20 forgókotróval.

$D = 20 \text{ m}$, $V_h = 550 \text{ m}^3$; $V_f = 250 \text{ m}^3$

Funkciója: A biológiai tisztítóegységről gravitációsan érkező szennyvíz iszaptartalmának leválasztása.

Működése: Az állandó üzemű kotróhíd az iszapot a medence közepén kialakított zsompba tereli, míg az ülepített szennyvíz a műtárgy körvályújában gyűlik össze, ahonnan gravitációs vezetéken folyik tovább az elfolyó szennyvízmennyiséget mérő aknán keresztül a befogadóba, illetve amennyiben az ÁNTSZ előírja a klórozást, a fertőtlenítő medencébe. A műtárgy folyamatos üzemű.

- Csurgalékvíz átemelő

Földbe süllyesztett, zárt, vb. műtárgy.

Funkciója:

Az elvezető rendszeren belül egyesített technológiai csurgalékvizek, telepi szociális szennyvizek átemelése a gépi rácsokra.

Működése:

A beépített FLYGT CP 3101 NT típ. szivattyú automatikus üzemű.

- Fertőtlenítő medence

Előregyártott vb. elemekből készült nyitott műtárgy. $V = 151 \text{ m}^3$

Funkciója: a tisztított szennyvíz fertőtlenítése a befogadóba bocsátás előtt.

Működése: Az ülepített szennyvíz gravitációsan jut a labirint rendszerű medencébe. A fertőtlenítés a klórozó fülkébe telepített ADVANCE 201 típ. klórgáz adagolóval történik. A fertőtlenített szennyvíz mérőaknán keresztül hagyja el a tisztítótelepet.

Az ÁNTSZ Baranya Megyei Intézetének 600/2/2005. iktatószámú szakvéleménye alapján a fertőtlenítés elhagyható, de lehetőségét továbbra is fent kell tartani.

Szippantott szennyvíz kezelésének műtárgyai

- Szippantott szennyvíz fogadó vályú

Nyitott, betonból készült műtárgy.

$V_h = 6,3 \text{ m}^3$; kézi tisztítású rács, $d = 20 \text{ mm}$.

Funkciója:

A szippantó kocsikkal érkező szennyvizek befogadása, durva szűrése és továbbítása a következő kezelő egységre.

Működése:

A szippantott szennyvizet a fogadó vályúba ürítik, onnan kerül a 4 m³-es fogadó aknába, amely az utóülepítő felúszó iszapját is fogadja. A rácsszemét eltávolítását kézzel végzik. A műtárgy nyitható fedlapokkal van ellátva. A mechanikailag tisztított szennyvizet szivattyú adja fel az anaerob I. medencébe. A szivattyú automatikus vezérlésű. Típusa: 1db ABS AF 15-4 CB11.

Iszapkezelés műtárgyai

- Recirkulációs iszap átemelő akna

Zárt, vb. műtárgy.

$V_h = 10 \text{ m}^3$; 1 db ABS AF 15-4 CB11 típ. szivattyú

Funkciója:

A recirkulációs iszap továbbítása az anaerob térbe.

Működése:

Az utóülepítő iszapgyűjtő zsompjából gravitációs vezetéken folyamatosan érkezik az iszap az átemelőbe. A műtárgy egy fallal ketté osztott akna. Az utóülepítőtől távolabbi aknarészben van elhelyezve a beépített szivattyú, amely az iszap-továbbítást végzi. A szivattyú automatikus üzemű.

- Sűrítő

Nyitott acél tartály.

$V_{1h} = 40 \text{ m}^3$; KE-1 keverővel

Működése:

Az utóülepítőből származó fölös iszapot fogadja, majd dekantálja. A műtárgy bukóvályúja be van kötve a csurgalékvíz elvezető rendszerbe, a tolózárak ide irányuló dekantálási lehetőséget biztosítanak. A sűrítő alján a szennyvíziszap összegyűlik, míg a vízfázis egy összekötő vezetéken át a csurgalékvíz elvezető rendszerbe kerül.

- Mobil szalagszűrőprés LIM 1200 típ.

1 db FLYGT CP 3101 típ. feladószivattyúval.

Funkciója:

Szennyvíziszap víztelenítése.

Működése:

A sűrítő iszapgyűjtő zsompjából a sűrített iszap tolózár nyitásával, majd szivattyú (Flygt CP 3101 típ.) segítségével jut a műtárgyra, illetve a szűrőberendezésre. Az iszapvíztelenítés során képződő csurgalékvíz a csurgalékvíz elvezető rendszerbe jut.

-Iszapszárító ágyak $F=2700 \text{ m}^2$

Tisztított szennyvíz minőségére és fertőtlenítésére vonatkozó előírások

A szennyvíztisztító telepről elfolyó szennyvíz minőségének ki kell elégíteni a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 6181-10/2010-149. számú Határozatának 3.7. pontjaiban előírt értékeket, nevezetesen:

$$KO_k \leq 125 \text{ mg/l}$$

$$BO_5 \leq 40 \text{ mg/l}$$

$$\text{Össz. lebegőanyag} \leq 70 \text{ mg/l}$$

$$\text{Összes foszfor} \leq 10 \text{ mg/l}$$

Összes nitrogén ≤ 55 mg/l

$\text{NH}_4\text{-N} \leq 10$ mg/l

Szerves oldószer extrakt ≤ 30 mg/l

*Coliform szám ≤ 10 i/cm³

* Csak akkor teljesítendő, ha aközegészségügyi hatóság a fertőtlenítést előírja.

A többi vízminőségi komponens tekintetében a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendeletben szereplő - IV. általános, vízminőség-védelmi területi kategória szerinti – határértékek az érvényesek.

Az ÁNTSZ Baranya Megyei Intézete, 600/2/2005. iktatószámom kiadott szakvéleményében a fertőtlenítés elhagyásához hozzájárult az alábbi feltételek teljesítése mellett.

- A fertőtlenítés lehetőségét meg kell hagyni.
- A fertőtlenítés elhagyásától függetlenül az elfolyó, tisztított szennyvíz coliform-szám vizsgálatának, önkontrolos rendszerben történő elvégzése javasolt.

Tisztított szennyvíz elvezetése és elhelyezése

A befogadó az Almás - patak. Bal oldali bevezetés, szelvény száma 14+355,8 km.

Szennyvíziszapok kezelése, tárolása, elhelyezése

A csatorna iszap a rácsszeméttel együtt zagyszállító konténerbe kerül. Elhelyezése a kökényi hulladéklerakóra történik.

A technológia során keletkezett nehéz- és főlösiszapot - az iszapsűrítést és víztelenítést – követően a telepi iszapszikkasztó ágyakra kerül kihelyezésre, majd mezőgazdasági területen történik a hasznosítása.

A Baranya Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága 11.2/702-13/2010. számú Határozata alapján, az abban rögzítettek betartása mellett a keletkezett szennyvíziszap a SZIGET-VÍZ KFT. által bevizsgáltatott földterületre, mint talajjavító anyag kihelyezhető.

Települési folyékony hulladék fogadás, kezelése, tárolása, elhelyezése

A szippantott szennyvizet a fogadó műtárgyba kell üríteni. A fogadó aknába leürített szennyvíz minőségét szemrevételezéssel – szükség szerint mintavétellel – kell ellenőrizni. Technológiailag nem javasolt semmilyen húsipari üzem, tömény zsír – olaj és rendkívül magas szerves anyag tartalmú szippantott szennyvízének, valamint semmilyen hígtrágyának, továbbá toxikus anyagot tartalmazó szippantott szennyvíznek a fogadása. A fogadó aknából az ellenőrzött és megfelelő minőségű szippantott szennyvíz gravitációs úton kerül az átemelő aknába.

- Szippantott szennyvíz fogadó műtárgy

A szippantott szennyvíz fogadó műtárgyba egyedi kialakítású 20 mm pálcaközű rács van beépítve.

A rácsszemét eltávolítása kézi úton történik. A műtárgy nyitható fedlapokkal van lefedve, ürítéskor egy elemét nyitni kell. A mechanikailag tisztított szippantott szennyvíz gravitációs vezetéken keresztül hagyja el a műtárgyat.

Nem megfelelő minőségű szippantott szennyvizet laboratóriumba küldendő mintavételezéssel is kell ellenőrizni, továbbá azt a szippantó gépkocsival – visszaszívás után – a szennyvíztisztító telepről el kell távolítani.

A rácsszemetet a műtárgy melletti konténerben kell gyűjteni, majd a kökényi hulladéklerakóra kell szállítani.

- Szippantott szennyvíz átemelő akna

A szippantott szennyvíz fogadó műtárgy mellett lévő akna. Ide kerül bevezetésre a rácson átszűrt szippantott szennyvíz. Az átemelő 1 db ABS típusú átemelő szivattyúval van ellátva. A berendezés szintkapcsolókról vezérelt automatikus üzemű.

Üzemirányítás

Az I. II. III. és IV. számú átemelők működéséről földkábelben, a VI. – XVIII. számú átemelők működéséről, pedig SAIA-PPS rendszer, GSM kommunikációs egységén keresztül bejelzés történik a központi telephely épületébe.

A szennyvíztelep és az átemelők számítógépes vezérléssel vannak ellátva. A jelzőhálózat a riasztórendszeren kívül a szennyvíztelepen és az átemelő telepeken lévő gépek üzemi jellemzőit továbbítja a központban lévő számítógépre. Itt a jelzéseket folyamatábra mutatja. A gépek működési rendje a központi telephelyről módosítható.

A szennyvízmű környezetében természetvédelmi terület nem található, ebből kifolyólag az érintett területre nem vonatkoznak természetvédelmi előírások.

KÖRNYEZETVÉDELMI

A szennyvíztisztító mű által tisztított és közvetlenül felszíni befogadóba bevezetett szennyvízre a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendeletben meghatározott határértékek vonatkoznak.

A szennyvíztisztító telepről elfolyó szennyvíz minőségének ki kell elégíteni a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 6181-10/2010-149. számú Határozatának 3.7. pontjaiban előírt értékeket, nevezetesen:

$$KOI_k \leq 125 \text{ mg/l}$$

$$BOI_5 \leq 40 \text{ mg/l}$$

$$\text{Össz. lebegőanyag} \leq 70 \text{ mg/l}$$

$$\text{Összes foszfor} \leq 10 \text{ mg/l}$$

$$\text{Összes nitrogén} \leq 55 \text{ mg/l}$$

$$NH_4\text{-N} \leq 10 \text{ mg/l}$$

$$\text{Szerves oldószer extrakt} \leq 30 \text{ mg/l}$$

$$\text{*Coliform szám} \leq 10 \text{ i/cm}^3$$

* Csak akkor teljesítendő, ha a közegészségügyi hatóság a fertőtlenítést előírja.

Továbbá alkalmazandó a 220/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet, mely többek közt meghatározza a felszíni vizek védelmére és a szennyvizek kibocsátására vonatkozó általános szabályokat, valamint a kibocsátó kötelezettségeit.

16.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A város az Almás-patak vízgyűjtőjén helyezkedik el. A Pécs – Barcs vasútvonal a vízgyűjtőterületet két eltérő jellegű területre osztja, a vasúttól É-ra eső terület dombvidéki, a D-i terület síkvidéki jellegű.

A város az Almás-patak holocén árterületén fekszik, a felszín közeli talajok főleg ártéri üledékek, részben a Zselic felől a területre erodált lösz eredetű talajok. A talajvíz a város jelentős területén magas, átlagosan –1,5 m-re a talajszint alatt.

Az Almás patak a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében van. Belterületi szakasza Q_1 %-os, külterületi szakasza Q_{10} %-os vízhozam levezetésére épült ki.

A Csertői tározó megépítése óta a terület árvízi biztonsága nagymértékben megnőtt.

Társulati kezelésben lévő vízfolyások (Szigetvár-térsége Víz Társulat):

- Szigetvár-Hobol határárok. A vízfolyás rendezett, csapadékvizek befogadására alkalmas.
- Becefai árok: Q_{10} %-os vízhozam elvezetésére lett kiépítve. A DK-i iparterület szabályozási terve a vízfolyás nyomvonalának egy szakaszát az iparterület déli határára javasolja áthelyezni.
- Basali árok, a vízfolyás rendezett, Q_{10} %-os vízhozam levezetésére alkalmas. A torkolati szakasz közel 700 m hosszban töltéssel van ellátva.
- Botykapeterdi árok, Q_{10} %-os vízhozam levezetésére alkalmas.

Önkormányzat kezelésében lévő, a belterületi csapadékvizeket fogadó árkok:

- Vár-árok
- Toponári-árok
- Téglaházi-árok
- Malom-árok
- Turbéki-árok

A vízfolyások kiépítettsége megfelelő, a keletkező csapadékvizek fogadására alkalmasak.

Az önkormányzati árkok a belterületi zárt csatornahálózat befogadói is. A kiépült zárt csatornahálózat főgyűjtői ϕ 500 – 1000 mm átmérőjű vezetékek.

Fenntartási probléma elsősorban az Önkormányzat kezelésében lévő vízvezető műveknél van. A zárt csatornában nagymértékű a hordalék lerakódás, ami a csatornák vízszállító képességének jelentős csökkenését eredményezi. A zárt csatornák rendszeres átmosásának hiánya elvezethet odáig is, hogy a régi csatornát fel kell hagyni, és újat kell építeni. Ezért a fenntartási költségek folyamatos biztosítása elengedhetetlenül fontos.

Javasoljuk az önkormányzati kezelésében lévő árkok szakági bemérését, a hozzá tartozó műtárgyakkal, csőátereszekkel, hidakkal együtt és a teljes vízvezető rendszer szakági bemérésének folyamatos karbantartását. Ez képezheti az alapját egy olyan vizsgálatnak is, hogy hordalékfogók építése, a zárt csatornák hordaléktól való megóvásának érdekében, ahol szükséges.

Tavak:

A Botykapeterdi árok felső szakaszán 2 db tó van, a Domolosi I. és II. sz. jóléti tó, 8,9 ha és 6 ha vízfelülettel.

A Basali árkon 1 db halastó üzemel.

A térség legnagyobb tava a Szigetvártól É-ra található, az Almás-patakra települt Csertői Tározó, a DDVIZIG kezelésében van, Szigetvár külterületén kívül.

Vízügyi területeket érintő fejlesztések során az alábbi jogszabályok az irányadók:

Vizek és közcélú létesítmények fenntartására vonatkozó feladatok meghatározásánál a 120/1999. (VIII. 6.) Kormányrendeletben előírtakat kell figyelembe venni.

Amennyiben olyan területek beépítésére is sor kerül, amelynek a csapadékvíz elvezetése még nem megoldott, úgy a beépítés engedélyezése előtt a területek vízvezetésének 18/1996. (VI. 13.) KHVM rendeletben foglaltak szerinti kiépítése szükséges.

A nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet 2. § (3) bekezdése alapján előírt szélességű parti sávot kell biztosítani.

A vízfolyások parti sávja 6-6 m szélességben vízügyi szempontból beépítésre nem alkalmas, azokat a vízügyi munkák céljára szabadon kell hagyni.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi törvény 28. § (1) bekezdése szerint „vízjogi engedély szükséges – jogszabály által bejelentéshez kötött tevékenységektől eltekintve – a vízimunka elvégzéséhez, illetve vízilétesítmény megépítéséhez, átalakításához és megszüntetéséhez (létesítési engedély), továbbá annak használatba vételéhez, üzemeltetéséhez, valamint minden vízhasználathoz (üzemeltetési engedély)”.

16.2 TÁVFŰTÉS

Szigetvár távfűtése 1973-tól datálható, amikor megépült a Radován téri lakótelep 15 lépcsőházzal és bekapcsolódott a Radován téri Óvoda is a távhő és melegvíz-ellátásra. A hő előállítását ekkor fűtőolajról nyerték. Az elmúlt 41 év alatt közben megépült a Zrínyi téri kazánház és 1976-tól a Kórház és a volt Lenin lakótelep 9 lépcsőházának ellátására a Kórházi Kazánház, amely azóta már 33 lépcsőházat, óvodát, bölcsődét, patikát, üzleteket és magát a Szigetvári Kórház kiterjedt épület együttesét látja el hővel és melegvízzel. A három kazánházat 1998-ban a fűtőolajról és a pakuráról átállították földgázra.

A távhőfelhasználók (fogyasztók) és a fűtött légm³ megoszlása kazánházanként az alábbi:

1. Radován tér	230 db,	29.805 lm ³
2. Zrínyi tér	44 db,	6.780 lm ³
3. <u>Szent.István Ltp.</u>	<u>602 db,</u>	<u>170.005 lm³</u>
Összesen:	876 db,	206.590 lm ³

A 876 db fogyasztóból 846 db a lakossági fogyasztó és 30 db a közületi. Ezen belül kiemelkedik a Városi Kórház a Szent István Ltp-en, ahol a Kórház és a lakossági fogyasztók aránya úgy oszlik meg, hogy az éves 1 350 ezer gNm³ gázból 56,5 %-t használ el a lakosság és 43,5 %-t a Kórház. Korábban az arány fordított volt és több gázt használt a Kórház. Viszont az elmúlt 4 év alatt megszűnt a Kórházban a mosoda, a konyha és a steril gőztechnológia előállítása is csökkent, illetve erre saját gőzfejlesztőt épített be a Kórház.

Az egyes kazánházak megoszlás a földgáz felhasználás terén a következő:

a./ Radován tér	275 ezer gNm ³
b./ Zrínyi tér	56 ezer gNm ³
c./ <u>Szent.István Ltp.</u>	<u>1 350 ezer gNm³</u>
Összesen:	1 681 ezer gNm ³

Az adatok a 2010-2011.évi gázfelhasználás alapján kalkulált adatok. Részletesebb adatokat a szigetvári távfűtő vállalat adhat, mely adat viszont az üzleti titok tárgykörébe tartozik.

A kazánházak 1998 és 2000 között kerültek felújításra az akkori üzemeltető, az EFC Szigetvár Kft. részéről. A beruházás nagyságrendje meghaladta a 200 millió Ft-t, amely a szolgáltató saját erősből történő beruházása volt. Sem önkormányzati, sem állami támogatást a beruházásnál nem használtak fel. Az elmúlt 14-16 év alatt nagy gépészeti felújítás a kazánházakban nem történt, csak a kötelező

karbantartásra kellett költeni. A rendszer az igénybe vételnek megfelelően jól működött, nagyobb meghibásodások a Zrínyi téri 2 db Optima és a Kórházi Kazánház HOK típusú kazánjaival történt.

A Zrínyi téri kazánoknál a folyamatos karbantartás ellenére mind a kettő kazánt már fel kellett újítani, mivel új kazán vásárlására nem volt pénze eddig a szolgáltatónak. Az EFC Szigetvár Kft után 2009-től a SZESZ Kft (Szigetvári Kórház) volt 2011-ig a szolgáltató, majd 2011.év végétől a Szigetvári Távhőszolgáltató látja el a hő és melegvíz ellátást a lakótelepen és a kórház épület együttesében.

A legjobb állapotban a Radován tér Buderus típusú kazánjai vannak, ezeknél inkább csak égőfej problémák és az automatika vezérlési problémák fordultak elő.

A legaggasztóbb a helyzet a Szent István Ltp-en található Kórházi kazánháznál, ahol a 4 bar nyomású hálózati földgázt kétkörös nyomáscsökkentő alkalmazásával 500 mbar-ra redukálják. Ez a gáznyomás érkezik puffer vezetéken keresztül a 2750 KW teljesítményű, HOK, típusú III. számú kazánhoz és a 4000 KW teljesítményű, HOK típusú IV. számú kazánhoz, ahol tüzelőberendezésenként további nyomáscsökkentés történik.

Lekötött gázteljesítmény: 700 m³/h, (23.800 MJ/h).

Az elmúlt 16 év alatt, a ma már 25-30 éves kazánok (I. számú melegvízes kazán, HOK 4/12 és a II. számú (volt gőz) kazán (HOK 4/12), nem rendelkeznek tüzelőberendezéssel (égőfej) és jelenleg üzemem kívül vannak.

A hatósági szerkezeti vizsgálata mindkét kazánnak lejárt, koruknál fogva és a lecsökkent kapacitás igény miatt nincs értelme a nagy felújításokat elvégezni rajtuk. A felújítás gazdaságtalan lenne, új gázkazánra egyenlőre a szolgáltatónak nincs fedezete.

A másik gond a Kórházi kazánházban, hogy a fűtési melegvíz eljuttatása a lakótelepi lakásokba nem változó tömegáramú szivattyúkkal történik, hanem állandó tömegáramúval, ami viszont nem teszi lehetővé a lakótelep hőelvételi finom szabályzását. Ezért van az, hogy egy enyhébb fűtési napon, vagy erős napsütéses téli napon sok helyen nyitva van az ablak, mert az állandó tömegáramú szivattyúkat erre a helyzetre szabályozni nem lehet. Így feleslegesen fűtjük az utcát és növeljük a fogyasztók költségeit.

Szót kell ejteni az úgynevezett hőfogadókról, illetve hőközpontokról, ahol a távvezetéken érkező fűtési meleg vizet fogadják a lépcsőházak és ahonnan a hőmennyiség megmérése után elosztják a lakásokba a hőt. Ezek a hőfogadók az épületek alatt, vagy azon kívül a közmű alagutakban foglalnak helyet, nagyon rossz megközelítési rendszerrel. Ebből a szempontból legrosszabb megoldás a Radován téren található, ahol a szűk alagútban csak kúszva, vagy guggolva lehet a hőközpontot és a hőmennyiség mérőket megközelíteni.

Itt kell említést tenni az úgynevezett „SEKUNDER” rendszerről, azaz a fogyasztói elosztó hálózatról, amely már nem a távhőszolgáltató, hanem a FOGYASZTÓ tulajdonában és kezelésében van. Az elmúlt 30-35 év alatt ezeket a vezetékeket, illetve különböző méretű idomokat csak akkor tartották karban vagy javították, amikor csőtörés keletkezett és ha lehetett hegesztették vagy idomot cseréltek.

Mára ez a közmű rendszer az alagutakban, ahol állandó víz és pára van teljesen elkorrodálódott és sok esetben csak a rozsdás és a vízkő tartja még egyben a rendszert. Valószínű, hamarosan tömeges csőtörések és vezeték hibák fognak jelentkezni, ami veszélyeztetni fogja a megfelelő távhő ellátást és tetemes költségeket fog róni a lakosságra, mint a társas tulajdont képviselő fogyasztókra!

Ehhez hasonló probléma a Szent István Lakótelep meleg-víz ellátási problémája is, aminek a lényege a következő:

- A lakótelep meleg-víz ellátása korszerűtlen, pazarló, a felhasználó jelentős veszteséggel jut hozzá a használati melegvízhez
- A szolgáltatott meleg-víz / jellegénél fogva/ nem minden paraméterében elégti ki az előírt vízkémiai minőséget
- A Szent István ltp.-i termelői/szolgáltatói meleg-víz egységár képzése nehézkes
- A távhőszolgáltatási szektoron belül eltérő meleg-víz hődíj egységárak feszültséget okoznak az egyes felhasználói csoportokban
- Szintén az I. számú termálkútról ellátott városi gyógyfürdő üzemeltetésében problémát okoz a keletkező hőfelesleg, amely a medencéket ellátó termálvízben rejlik, főleg a nyári időszakban

A lakótelep HMV (használati meleg-víz) ellátás lényege, hogy a csővezetékbe a technológiai vízkezelést, gáztalanítást követően egy ötfokozatú nyomástartó szivattyú-rendszeren keresztül érkezik a termálvíz, használati melegvízként.

A víz felhasználása során, - mivel ekkor nyomásesés történik a csővezetékben – automatikusan bekapcsol egy, vagy több szivattyú, attól függően, hogy mekkora mértékű a nyomáscsökkenés, vagyis ebből következően a fogyasztás.

A felhasználásra kerülő vízmennyiséget az üzemeltető Sziget-Víz Kft. havi, mérés szerinti elszámolással értékesíti a Szigetvári Távhőszolgáltató Kft. részére. A termálvíz eladási ára, amely tartalmazza mind a vízközeget, mind a benne rejlő hőmennyiséget 299 Ft/m³ + áfa volt 2011-ben.

A Szigetvári Távhőszolgáltató Kft. az átadás-átvételi ponttól biztosítja a termálvíz eljutását a felhasználóig, karbantartja, üzemelteti a vezetékhalózatot, elvégzi azokat a szükséges elszámolásokat, amelyek az egyes felhasználók részére szükségesek.

Fontos szempont azonban, hogy az I. számú termálkútról a lakótelepre érkező melegvízhez semmilyen további technológiai beavatkozás nem történik, az változatlan formában, minőségben kerül a felhasználókhoz.

16.3 TERMÁLVÍZ HASZNOSÍTÁS

Szigetvári Gyógyfürdő és Szigetvári Tanuszoda

Tulajdonosi háttér:

Szigetvár Város Önkormányzata 7900 Szigetvár, Zrínyi tér 1.

SZIGET – VÍZ Kft. (7900 Szigetvár, Gyár u. 1.).

Létesítmény üzemeltetője: SZIGET – VÍZ Kft. (7900 Szigetvár, Gyár u. 1.).

Üzembe helyezés éve	Vízjogi engedély száma	Kelte
2008.	?	?

A korábbi Szigetvári Termálfürdőt 2003-tól, majd a fürdőfejlesztést követően a Szigetvári Gyógyfürdőt 2007-től üzemelteti a Sziget-Víz Kft. .

A közfürdő vízbázisát az I. sz. (K-23) és a IV. sz. (B 45) termálkút, valamint Szigetvár Város ivóvíz elosztóhálózata képezi.

Szigetvár területén üzemelő további termálkutak:

- II. sz. (K-56) hévízkút, mélysége 780,7 m, víz hőfoka 62 °C, visszasajtoló kútként működik.
- III. sz. (K-60) hévízkút, víz hőfoka 60,2 °C, a SZESZICO Kft. tulajdonában van, és a kertészeti telepítésére szolgál, a hasznosított víz a II. sz. kútba kerül visszasajtolásra.

Ez a dokumentáció megalapozza a város törekvéseit, illetve a településrendezési tervben szereplő, gyógy turizmusra épülő létesítmények és üdülőterületek kialakítását.

Szigetvári Tanuszoda

Tulajdonosi háttér:

Szigetvár Város Önkormányzata 7900 Szigetvár, Zrínyi tér 1.

Létesítmény üzemeltetője: SZIGET – VÍZ Kft. (7900 Szigetvár, Gyár u. 1.).

Üzembe helyezés éve	Vízjogi engedély száma	Kelte
2008.	?	?

A közfürdő vízbázisát az I. sz. (K-23) és a IV. sz. (B 45) termálkút, valamint Szigetvár Város ivóvíz elosztóhálózata képezi.

Felszín alatti vizek

Termálvizek

→ Szigetvár, I. sz. termálkút – minősített gyógyvíz kút – minősítő határozat: 867/2009

Kataszteri száma: K-23

Mélysége: 792,0 m

Létesítés éve: 1966.

Helyének EOV koordinátái: x = 79,6   ksz: 2

y = 553,0 ksz: 3

Csővezés adatai: 0,0 - 538,5 m $\varnothing$ 191 m acél

469,0 – 625,5 m $\varnothing$ 165 mm acél

573,0 – 779,2 m $\varnothing$ 146 mm acél

764,3 – 792,0 m $\varnothing$ 127 mm acél

Szűrőzés: 77,9 – 789,1 m

Nyugalmi vízszintje: + 14,7 m

Üzemben kitermelhető legnagyobb vízmennyiség: 1400 l/p + 0,6 m-es leszívási szinten.

Kútfej kiképzése: gázos kutakra előírt szabvány szerint

Kút védőterülete: 30,0 m x 80,0 m

→ Szigetvár, IV. sz. termálkút – minősített ásványvíz kút – minősítő határozat: 866/2009

Kataszteri száma: B-45

Mélysége: 340,5 m

Létesítés éve: 1972.

Helyének EOV koordinátái: x = 79,9   ksz: 5

y = 553,8 ksz: 1

Csövezés adatai: +0,3 - 104,5 m ø 267 m acél

83,8 – 303,0 m   ø 203 mm acél

290,0 – 340,5 m   ø 127 mm acél

Szűrőzés: 305,4 – 320,0 m

324,8 – 332,8 m

Nyugalmi vízszintje: + 12,0 m

Üzemben kitermelhető legnagyobb vízmennyiség: 680 l/p + 1,2 m-es leszívási szinten.

Kútfej kiképzése: gázos kutakra előírt szabvány szerint

Kút védőterülete: 25,0 m x 25,0 m

Rétegvizek

→ Szigetvár, II. sz. kút védett vízáadó rétegre telepítve (hűtésre-tartalékkút):

Kataszteri száma: K-78

Mélysége: 150,0 m

Létesítés éve: 2007.

Helyének EOV koordinátái: x = 79,6

y = 553,0

z = 110,000 mBf

Csövezés adatai: 0,0 - 80,0 m   NA 280/250 KG PVC

0,0 – 150,0 m ø 159/149 mm acél

Szűrőzés: 124,0 – 146,0 m

Nyugalmi vízszintje: + 0,17 m

Üzemben kitermelhető legnagyobb vízmennyiség: 330 l/p -41,5 m-es leszívási szinten.

→ Szigetvár, III. sz. kút védett vízadó rétegre telepítve (hűtésre):

Kataszteri száma: K-79

Mélysége: 152,0 m

Létesítés éve: 2008.

Helyének EOV koordinátái: $x = 79604,59$ m

$y = 553059,92$ m

$z = 111,800$ mBf

Csővezés adatai: 0,0 - 9,80 m $\varnothing$ 508/496 mm acél

0,0 – 116,50 m $\varnothing$ 355/345 mm acél

0,0 – 152,00 m   NA 225/200 PVC

Szűrőzés: 124,0 – 146,0 m

Nyugalmi vízszintje: + 1,70 m

Üzemben kitermelhető legnagyobb vízmennyiség: 700 l/p -16,0 m-es leszívási szinten.

Talplezárás: fenékbeeresztő

Kútfej kiképzése: 2,7 x 1,3 x 1,6 m vasbeton akna szabvány szerinti szerelvényekkel

A III. sz. fúrt kútba Grundfos SP 27-8 típ. búvárszivattyú van beépítve.

$Q = 27$ m³/h, $H = 40$ m.

Tisztított hálózati víz

A Szigetvári Gyógyfürdő a városi ivóvíz elosztóhálózatról két bekötővezetékekkel rendelkezik:

- ✓ Tinódi u.,
- ✓ Alapi G. u. felől.

A közüzemi hálózatról ellátott objektumok mindazon helyek, ahol az érintett hatóság által előírt követelmény az ivóvíz minőség biztosítása (pld. zuhanyzók, kézmosók, kereskedelmi egységek stb.). A

városi ivóvíz elosztóhálózatról lehetőség nyílik a medencék feltöltésére, pótvezek biztosítására, a kültéri zuhanyzók vízellátására is.

A medencék, zuhanyzók ásványvízzel történő ellátása frekvenciavezérelt nyomásfokozó szivattyúk segítségével a pótvíztárolóból is történhet a nyomásesés függvényében. A tűzcsapok természetesen a városi ivóvíz elosztóhálózatról tápláltak. A Szigetvári Gyógyfürdő területén létesített elosztóhálózat kör-, és ágvezetékes kialakítású.

Engedélyezett vízkivételek

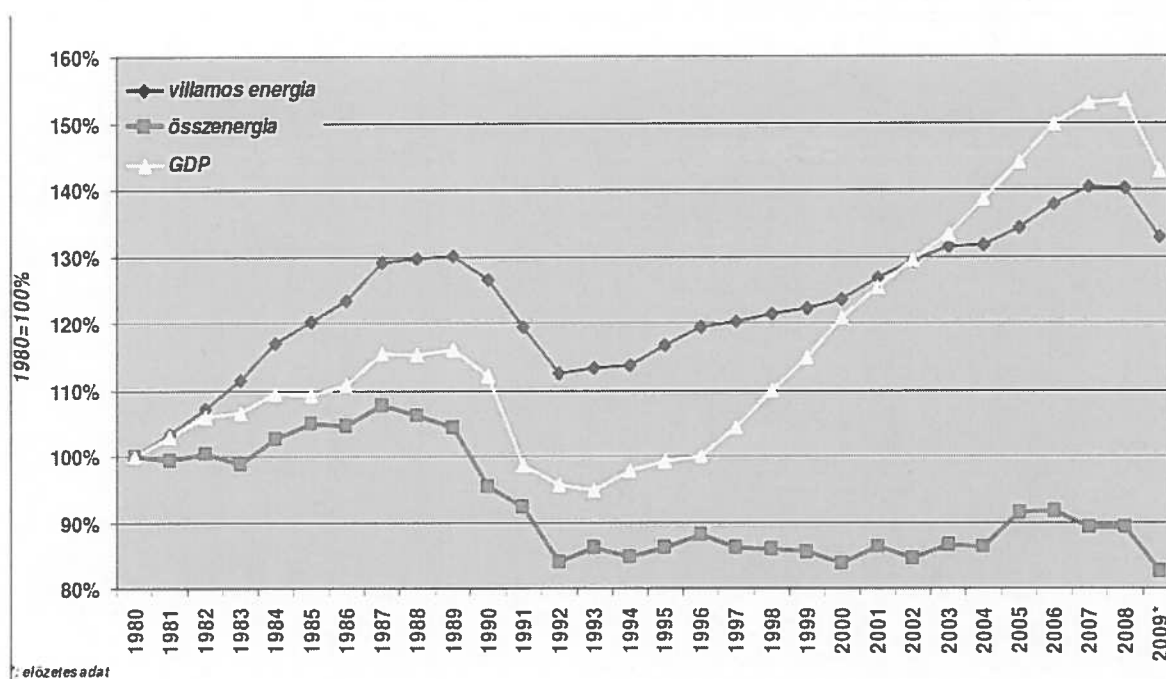
vízhasználat jellege	víz készlet típusa és minősége	víz kivételi időszak	víz mennyiség
gyógyászat	gyógyvíz	folyamatos	350 400 m ³ /év
közcél	gyógyvíz	folyamatos	41 610 m ³ /év
fürdő	ásványvíz	folyamatos	10 950 m ³ /év
gazdasági célú egyéb	rétegvíz II. osztály	folyamatos	78 475 m ³ /év

Az I. sz. (K-23) termálkútból termelt termálvíz szolgáltatása külső fogyasztók felé:

- Szent István lakótelep (folyamatos): $Q_{dátl.} = 108 \text{ m}^3/\text{d}$, amely tartalmazza a Szigetvári Városi Kórház részére szolgáltatott $Q_{dátl.} = 45 \text{ m}^3/\text{hó}$ vízmennyiséget.
- Vár (szünetel): $Q_{dátl.} = 0 \text{ m}^3/\text{d}$
- Tanműhely (tanítási időszakban): $Q_{dátl.} = 1 \text{ m}^3/\text{d}$
- Sportöltözők (folyamatos): $Q_{dátl.} = 2 \text{ m}^3/\text{d}$
- Kumilla Hotel (folyamatos): $Q_{dátl.} = 3 \text{ m}^3/\text{d}$

16.4 Villamos energia ellátás

1980-tól csökkent az ország energiafogyasztása. Ez a – nem egészen 20%-os – csökkenés sajnos nem a gyártási technológiák energetikai korszerűsödésének az eredménye, hanem az ipari termelés volumenbeli apadásának tudható be. Szerkezetében is változott az energia-felhasználás, mintegy 40 % -al növekedett az összenergia felhasználáson belül a villamos energia aránya. Az is látszik, hogy a gazdasági világválság majd 10 % -al mérsékelte az energiafogyasztást.

Magyarország energiafelhasználása és az előállított GDP alakulása 1980-2009 között

16.4.1 A jelenlegi villamos energia energiaellátás

Szigetvár jelenleg 20 kV-os feszültség szinten kapja a villamos energiát az E-On Zrt. Szigetvár 120/20 kV-os transzformátor állomásból. A transzformátor állomásból üzemszerűen 2 db 20 kV-os távvezetéken és 2 db 20 kV-os kábelon keresztül érkezik a villamos energia.

Szigetvár város 20 kV-os energia ellátása

A 20 kV-os távvezetékek északi és déli oldalról körülölelik a várost és a város nyugati oldalán találkoznak. A 2 db 20 kV-os kábel nyomvonal a városközponton keresztül a kórházig és a Szt. István ltp.-ig terjed. A 20 kV-os távvezetékek csúcsterhelése jelenleg 35 és 55 A, a kábelek csúcsterhelése 15 és 20 A.

Városi szinten ez mintegy 4 MW teljesítményigényt jelent. A Szigetvár 120/20 kV-os transzformátorállomásból a meglévő vezetékeken ennek többszörösét (2-3 szorosát) is ki lehet szolgáltatni.

16.4.2 A várható igénynövekedések, a célszerű fejlesztési irányok

Lakossági igények

A lakossági villamos energia igények az elkövetkezendő években várhatóan (a háztartások felszereltségének bővülésével arányosan) növekedni fognak. A tervezési irányszámok (OMFB tanulmány és tervezési irányelvek alapján):

2002-ben   1250 W/lakás

2020-ban   2600 W/lakás

Fentiek a lakások beépített teljesítményére vonatkoznak, melyek egyidejűségi tényezőjét 0,7-nél nagyobbra nem célszerű választani. (Annak százalékos mértéke, hogy a beépített teljesítmények mekkora része terheli egyszerre a hálózatot)

A meglévő lakások esetén is számolni kell az energiaigény növekedésével. Ebben az esetben a jelenlegi és a távlati tervezési irányszámok különbsége a várható energiaigény növekedés mértéke. Számszerűsítve: 2600 W/lakás – 1250 W/lakás = 1350 W/lakás.

A meglévő lakásszám mellett 2020-ra számítva ez a jelenlegihez képest

$(3300 \text{ lakás} * 1350 \text{ W/lakás}) * 0,7 = 3,118 \text{ MW}$, vagyis közelítőleg 3,2 MW igénynövekedést jelent.

Azt is el kell mondani, hogy az elmúlt években – elsősorban a gazdasági válság hatására – a fogyasztás ugyanakkor nem nőtt az előzetesen tervezett mértékben. Emiatt tervezett növekedési érték a tervezési időszakban nagy biztonsággal nem lesz túllépve.

Ez a teljesítményigény többlet a jelenlegi kábeleken és távvezetékeken üzembiztosan biztosítható. Az igények növekedésével azonban szükségessé válhat a meglévő 20/0,4 kV-os transzformátorok, a 0,4 kV-os szabadvezetékek cseréje, illetve újak létesítése. Ezek a beavatkozások folyamatosan, a teljesítményigények növekedésével arányosan válnak szükségessé.

A meglévő, esetleg átépítésre szoruló szabadvezetékes hálózatok cseréjekor a belvárosi részen célszerű a meglévő 20 kV-os és 0,4 kV-os szabadvezetékeket földkábeles hálózatra cserélni.

Az egyéb beépítésre szánt területeken betonoszlopos, kötegelt légvezetékes hálózat kiépítése javasolt.

Ipari igények

Az ipari igények növekedésére elsősorban a kialakítandó ipari park területén kell számítani. A jelenlegi villamos energia ellátás 3-4 MW teljesítménynövekedést tesz lehetővé a 20 kV-os hálózat nagyobb átépítése nélkül, új 20/0,4 kV-os transzformátorállomások építésével. Ennél nagyobb igény esetén előre láthatóan új 20 kV-os földkábelrel kell építeni a DÉDÁSZ 120/20 kV-os állomásból.

Az új iparterületen célszerű a betelepülő ipari fogyasztók földkábeles ellátásának előírása.

16.4.3 Üzembiztonság növelése

Az E.ON az elmúlt években nagy hangsúlyt fektetett az üzembiztonság, a szolgáltatási rendelkezésre állás növelésére. Az egy fogyasztóra eső kiesési idő az elmúlt 10 évben közel a felére csökkent, jelenlegi értéke 90 perc/év, melyet tovább kívánnak csökkenteni.

A város energiaellátásának biztonságát nagymértékben javítaná, amennyiben a földkábeles 20 kV-os hálózat néhány pontján távműködtető elemek kerülnének beépítésre. Ennek segítségével a hurkolt kábelhálózat egyszeres hibája esetén a hibás szakasz leválasztása, és a sértetlen részek ellátása néhány perc alatt megvalósítható a jelenlegi 35-40 perc helyett.

16.4.4 Közvilágítás

A közvilágítási hálózat nagyrészt kis energiaigényű lámpatestekből áll. Jelenleg nagyobb fejlesztést, beavatkozást a rendszeres karbantartáson felül nem igényel.

Az újonnan létesítendő közvilágítási lámpatestek kis energiaigényű, hosszú élettartamú kompakt fénycsövek legyenek, valamint a meglévő (még le nem cserélt) lámpákat is célszerű középtávon ilyenre cserélni.

16.5 GÁZ ELLÁTÁS

A tüzelési mód és energiaszerkezet optimális megválasztásánál a prioritás elsősorban a gazdaságosság és a komfortigény kielégítése.

A környezetet fosszilis energiahordozók eltüzelése során keletkező égéstermékek terhelik, így a gazdaságosságon túl a környezetbarát energiaellátást, illetve energiafajta választást is preferálni kell.

A környezetvédelmi fejezetben részletezett szempontokat és adottságokat figyelembe véve kell a hőenergiaellátást biztosítani.

A település gázellátása 1998. évben épült ki. Szigetvár a Pécs-Szigetvár DN300-as nagyközépnomású földgázvezetékéről kapja az ellátást. Erről a vezetékről került ellátásra többek között Cserkút, Kővágószőlős, Kővágóöttös, Szentlőrinc, Kacsóta, Nagypeterd, Botykapeterd, Rózsafa.

Szigetvár határában létesült egy 25/8/4 FIORENTINI típusú gázfogadó állomás, melynek védőövezete a kialakított védőkerítés sarokpontjaitól számított 10-10 méter sugarú kör.

A gázvezetésektől a szabványban előírt védőtávolságokat és a 6/1982. (V.6.) IpM rendeletben előírt ingatlanhasználati korlátozásokat és tilalmakat be kell tartani.

A földgázvezetékek műszaki biztonsági védőtávolsága a vezeték nyomvonalától a következő:

- A vezeték építésekor, 1998-ban az MSZ 7048 szabvány írta elő.

Nagyközépnomású vezeték	legfeljebb D90	7-7 méter
	D90 felett	9-9méter
Középnomású vezeték	legfeljebb D90	4-4 méter
	D90 felett	5-5 méter

Külterületi nyomvonalvezetés vonatkozásában ilyen szélességű bányászolgalmi sáv került bejegyzésre és erre érvényesek a tilalmak.

Az elosztóvezeték biztonsági övezetén belül tilos:

- minden építési tevékenység,
- a tűzrakás, illetve anyagok égetése (pl. tarlóégetés),

- 2-2 m távolságon belül fák ültetése, szőlő és egyéb kordonok elhelyezése, 50 cm–nél mélyebb talajművelés, anyagok állandó és ideiglenes tárolása.
- 2002. júliusában ezt a hivatkozott szabványt megváltoztatták és érvényben az MSZ 7048-2/1983, valamint az MSZ 7048-3/1983 szabvány van.

Nagyközépnomású vezetéknél épülettől   5 méter védelemmel 2,5 méter

Középnomású vezetéknél épülettől   4 méter védelemmel 2 méter

Ha a vezeték nyomvonala megközelített építmény hiányában nem értelmezhető, akkor a védőtávolságot legalább 1-1 méterben kell meghatározni. Kivételes esetekben, különösen tervezési vagy építéstechnikai okokból, az üzemviteli szükségletek függvényében megfelelő műszaki intézkedéssel 1 méternél kisebb védőtávolság is meghatározható. (A védőtávolságot természetesen az elosztóvezeték mindkét oldalán külön-külön kell meghatározni.)

A földgázvezeték beruházója a DDGÁZ Rt. Pécs, a vezetékrendszer üzemeltetője az E-On.

Szigetvár gázfogadó állomása a település déli részén, a Hoboli úton került telepítésre. A jelenleg üzemelő földgázvezeték rendszer biztosítja a település teljes ellátását.

A jelenlegi középnomású elosztóhálózat adatai a következők:

Utcanev	Átmérők							
	Ø315	Ø250	Ø200	Ø160	Ø110	Ø90	Ø63	Ø32
Ady E.								291,30
Akácós							638,50	
Alapi G.					130,20		183,50	449,64
Alkotmány				349,80				395,90
Almás								194,81
Almáspatak			48,00	73,00			111,50	
Aradi								184,10
Arany J.								182,50
Autóbuszpályaudvar								357,10

Árpád								289,40
Bajcsy Zs.							453,40	274,20
Basa				146,80				391,65
Batthyány				341,30				204,90
Bástya								294,80

Utcanev	Átmérők							
	Ø315	Ø250	Ø200	Ø160	Ø110	Ø90	Ø63	Ø32
Bem						274,50	195,70	
Berzsenyi							99,80	46,60
Bika								437,60
Damjanich								424,70
Dankó P.						72,20		211,70
Deák F.								509,20
Dencsházi						387,74		
Dózsa Gy.						229,80	422,66	618,32
Erdély								249,30
Fertő köz								165,70
Gábor B.							145,50	
Görös G.								838,60
Gyár								61,40
Hársfa								215,65
Hoboli	302,00	366,30						
Honvéd								122,60
Ilona								260,20
Istvánffy								418,05
József A.			250,56	316,49	575,34	1,10	924,35	
Juranics								208,40
Kanizsai								478,80

Kaposvári				234,30			161,70	274,00
Katona								217,50
Kárpátok				674,70				
Kerecsényi								189,40
Klapka								142,00
Kodály Z.								234,20
Kolozsvár								222,20
Kórház								421,30
Kossuth tér							200,80	100,50
Megye								243,20
Miklós								404,05
Munkácsi								214,00
Munkás				425,40				128,30
Muszola								218,70
Ország				623,90				82,00
Perczel M.								79,30
Petőfi S.							202,62	211,00
Rákóczi						204,30	248,30	
Rókus köz								59,10
Rózsa								465,80
Sánc							427,20	39,95
Sás köz								27,90
Szabadság						912,30		11,05
Széchenyi			629,30	183,00			375,50	
Szegfű								217,00
Szecsődi							63,70	124,40
Szív								153,10
Táncsics								507,50
Temesvári								243,40

Tinódi							364,20	350,10
Török								218,00
Tulipán								108,50
Turbéki						33,10	74,90	736,44
Tüskevár								153,20

Utcanév	Átmérők							
	Ø315	Ø250	Ø200	Ø160	Ø110	Ø90	Ø63	Ø32
Vasvári P.								272,00
Vár							80,45	126,30
Vörösmarty								250,90
Zalka								266,60
Zárda								230,25
Zrínyi							54,20	63,00
1655 hrsz.				275,30				
Szulimán								608,76
Török M.								144,40
1752 hrsz.							115,61	
1753 hrsz.							284,99	
1756/1 hrsz.								374,91
Horváth M.								31,30
Szent I. tér								147,30
Viktória								73,80
Millenium							36,60	93,22

Külterület (TSZ Major) 110 PE műanyag cső középnyomás 899,93 méter

Külterület 200 acél cső nagyközépnyomás 42,05 méter

Külterület 300 Fuchs cső nagyközépnyomás 8.613,00 méter

A kiépített teljes vezetékrendszer hossza: 41.829,67 méter

A Görösgali út környékén tervezett lakóterület gázigénye az üzemelő gázelosztóhálózatról ellátható.

A Somogyapáti felé haladó D160 PE gázvezeték nyomvonal lehetővé teszi a Kadarkúti út mentén kialakításra kerülő lakóterületek ellátását.

A Kaposvári út környékét a Becefa irányában kiépített D110-es PE középnyomású földgázvezetékéről lehet ellátni.

A Becefa területén fejlesztésre kerülő területek gázigénye biztosított, de ha technológiai igény is felvetődik, akkor vezeték kiváltás, átépítés szükséges.